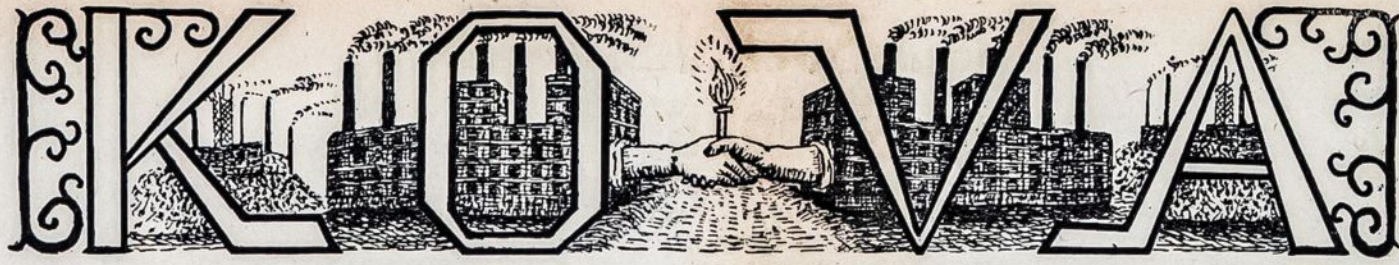

"KOVA"
 1815 E. Moyamensing Ave.
 PHILADELPHIA, PA.
 Savaitinis laikraštis.
 Leidžiamas L. S. S. A.
 (Incorporuota Balandžio 28, 1908 m.)
 Prenumerata:
 Metams į visas dalis svieto \$2.00
 Pusei metų \$1.00
 Redakt.—J. B. Smelstorius
 Administratorius — V. Yakštis

"KOVA"
 1815 E. Moyamensing Ave.
 PHILADELPHIA, PA.
 Lithuanian Weekly.
 Published by the Lithuanian
 Socialist Federation of America.
 (Incorporated April 28, 1908)
 Subscription Rates:
 For all the parts of the world
 — \$2.00.
 Editor — J. B. Smelstorius
 Manager — V. Yakštis

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje

No. 39

TELEFONAS
 Keystone, Main 29-58.

PHILADELPHIA, Pa. 25d. Rugsėjo (September) 1914 m.

TELEFONAS
 KEYSTONE, MAIN 29-58.

Metas X

Europos valstybes kariaus per žiema

Didžiausi mušiai prasidėjo. Vokiečiai užėmė Suvalkus.

Vokiečiai Užėmė Suvalkus.

Londonas, 16 rugs. — Iš Romos pranešama į Exchange Telegraph, kad Vokietijos valdžia oficialiai apskelbė Berline apie ištrėmimą rusų kariuomenės iš Prusijos. Vokiečių valdžia užėmusi Suvalkus ir ten nuskyrusi jau savo gubernatorių grovą von Merveldt'ą.

CARO ARMIIJA PRUSIJOJE VISIŠKAI SUMUŠTA.

Rotterdam, 17 rugs. — Patvirtinama žinia, apie rusų kariuomenės pralaimėjimus mušiu Prusijoje. 5 korpusai rusų pėstininkų ir 5 divizijos raitarijos likosi sumušti. Gen. Hindenberg savo raporte praneša, kad sumušė rusų 2, 3, 4, 20, ir 22 korpusus, taipgi 2 divizijas atsarginių ir 5 divizijos raitarijos. Visa ta kariuomenė susidėjo iš 225,000 žmonių, tarpe jų buvo Vilniaus ir Gardino korpusai. Nuostoliai rusų pusėj milžiniški. Prie Elkiemio 22 korpusas (Gardeno) likosi visiškai suardytas. Likučiai 6 ir 3 sibiriskų korpusų pabėgo. Daugybė paimta nelaisvėn.

Cariškoji armija dabar koncentruojasi aplink Kauno tvirtoves.

AUSTRIJOS RAPORTAI UŽGINČIJA.

Londonas, 16 rugs. — Austrijos valdžia oficialiai praneša, kad rusų valdžios paskelbiamos žinios apie rusų kariuomenės pergales Galicijoje yra melagingos. Austrijos valdžia savo raporte tikrina, kad austrai Galicijoje paėmė nelaisvėn 100,000 rusų kareivių ir 500 kanuolių.

PRISIPAŽIŠTA PRIE PRA-LAIMĖJIMO.

Washington, D. C. — Iš karės ministerijos pranešama rusų ambasada, kad rusų kariuomenė sutvirtėjus vokiečių tūntams, priversta buvo susiturtėti su savo maršu link Berlino. Rusų valdžia pasakoja, kad Rusijai dabar svarbiau užimti visą Galiciją, negu Rytinę Prusiją, delto atitraukianti savo armiją iš Prusijos, o sukonceptruoja savo didžiausias spēkas Galicijoje.

SPĖJAMA, KAD VOKIEČIAI RENGIA SPĀSTUS.

Paryzius. — Korespondentas "London Express" rašo, kad vokiečių armija, kuri traukiasi atgal iš užimtų vietų, tikrai nori įtraukti suvienytą priešų kariuomenę į spąstus. Kada centras traukiasi atgal, manoma, kad kraštutinis vokiečių dešiniojo armijos sparno antpuolis gali apsupti suvienytą francūzų ir anglų armiją ir atkirsti nuo Paryžiaus. Taigi suvienytoji kariuomenė nedaug gali girties savo pergalėmis ir turės susilaikyti, nesivejant tolesniai vokiečius. Vokiečių armija apsirūpina miestuose maistu ir vis traukiasi atgal.

Karės gausios pjūtės da toli galas.

AUSTRIA DABOJA ITALIJĄ.

Roma, 21 rugs. — Telegramos į italų dienraščius praneša, kad Austrija paūbežyje Italijos sukoncentravo 300,000 savo armijos ir laukia Italijos užpuolimo. Trijeste palikta tik 20,000 kareivių. Sako, kad išdirbančios amuniciją dirbtuvės Austrijoje dirba dienomis ir naktimis.

NELAIMĖ ANT GELŽKELIO

Chester, Pa., 20 rugsėja. — Subatos naktia ant Baltimore & Ohio gelžkelio, ties Woodlyn, einant traukiniui su smarkumu 50 mylių į valandą ant augšto tilto traukinis iššoko iš vėžių ir atsitiko baisi nelaimė. Tiltas griuvo ir visas traukinys nukrito žemyn. Ačiu tai aplinkybei, kad vagonai buvo plieniniai, žuvo tik viens žmogus. Sužeistų likosi apie 25 ypatos. Tarp sužeistųjų yra lietuviška pavardė: August Andreviče, iš 109 Union St., Brooklyn, N. Y.

FRANCŪZŲ ARMIJOS CENTRAS BĖGA ATGAL.

Londonas, 21 d. rugsėjo. — Vokietijos sosto inpedinio armija užtakavo francūzų armijos centrą prie Aisne taip šmarkiai, kad francūzai priversti buvo skubintinai traukties. Taipgi pranešama, kad ir vokiečių generolo von Klucko armija progresuoja. Tuo pačiu laiku francūzų raportai paskelbė, kad vokiečius visiškai sumušė, ypač kraun-princo Frideriko-Wilhelmo armija. Šis raportas taipgi sako, kad suvienytoji anglo-francūzų armija dešiniu sparnu progresuoja. Iš to galima su-

prasti, kad imtynė tęsiasi ir galinėjimasis nėra užbaigtas.

ANGLIJOS DARBO PARTIJOS MANIFESTAS.

Londonas. — Anglijos Darbo partija išleidusi savo manifestą, kuriame partija aštriais žodžiais pasmerkia Anglijos valdžios žingsnį, nuorodydama, kad Anglijos valdžia įsikišo į karę ne del apginimo Belgijos neutraliskumo, ne del apginimo pavergtųjų tautų, bet del apginimo maskoliškojo despotizmo, kad su pagelba Francijos ir Maskolijos uždavus smugį vokiečių militarizmui, bet aparto, kad sykiu nuslopinus ir vokiečių socialdemokratijos augimą, kas naikina netik militarizmą, bet ir šaknis jo — kapitalizmą.

RUSAI LAIMI GALICIJOSJE.

Petrograd, 20 rugs. — Pranešama į čia nuo karės lauko, kad rusų kariuomenė visiškai atkrito austrų generolo Danklio armiją, kas sako, iššauks naują mušį ant visos linijos tarpe Krokuvos ir Przemysljo. Generolo Danklio armija traukiasi link Krokuvos, kad susijungus su armija generolo Aufenburgo. Gi rusų armija eina prie Sandomiro. Rusai paėmė apkasas Siniava ir Sambor ir rengiasi prie didžiausio mušio.

ANGLIJA RENGĖ KARĖ.

Berlinas, 21 rugsėjo. — Abelnai paleistos paskalos skelbia, kad Anglija likosi įtraukta karėn per Vokietiją, kuri palietė

Belgijos neutraliskumą ir delto Anglija turėjusi stot Belgijos apginimė. Pasirodo, kad tai begėdiškas Anglijos pasiteisinimas. Kad Anglija rengėsi užpult Vokietiją bendrai su Francija, Belgija ir Rusija dabar išvelkama aikštėn faktai, jog Anglija nuo 25 d. vasario mėnesio 1913 metų gabeno į Belgiją amuniciją. Kelios savaitės prieš tai rytinėje Francijoje iš-einančiantis laikraštis žiniose iš-militariškojo pasaulio paskelbė, kad Anglija daug amunicijos prisiuntė į Maubeage, netoli rytinei-šiaurinio Francijos rubežius ir iš ten Francijos geležinkeliais gabenta tie siuntiniai į Francijos tvirtoves. Taigi sutartis senai padaryta daug pir-miau, negu žinota, kad Vokie-tija Belgijos neutraliskumą palies. Prie to, Vokietija teisinasi, kad Belgija užpuolė pirmutinė vokiečių kariuomenę siunčiamą kovon prieš caro talkininkus.

DIDŽIAUSIAS MUŠIS, KOKI KADA SVIETAS MATĖ.

Paryzius, 20 rugs. — Suvienytoji anglų ir francūzų armija ant visos linijos atliko didžiausį mušį su vokiečiais. Mušis tęsėsi dienomis ir naktimis. Vokiečių kanuolės kovos lauką pavertė į vieną ugnies ir dūmų pragarą. Tame baidame mušyje vienok labiausiai atsizymėjo anglai. Vokiečių kariuomenė po komanda sosto inpedinio, kuri buvo laikoma už tvirčiausią, liko visi sumušta. 10 tukstančių vokiečių paimta nelaisvėn ir paimta vokiečių vėliava. Vokiečiai nuo Rheimo miesto nustumia-

mi šiaurių link. Vokiečių generolo Klucko, komanduojančio dešinioju armijos sparnu, kariuomenė likosi sustiprinta 50,000 vyrų ir visa vokiečių viltis tik toj kariuomenėj. Mušiai tolesniai be pertraukos tęsiasi. Rengiamasi prie galutinio susirėmimo.

RENGIASI KARIAUT PER ŽIEMĄ.

Rotterdam, 20 rugs. — Iš Vokietijos pranešama į čia, kad kiekvienas rubsiuvis Vokietijoje dirba dienomis ir naktimis, gaminant žiemines drapanas kariuomenei. Vokietijos agentai visur superka vilnas ir vilnones pančekas, audžiama blankietai ir mezgama pančekos kareiviams su nepaprastu pasiskubini-mu.

Anadien sosto inpedinis Friderikas-Wilhelmas telegrafavo į "Zeitung am Mittag" sekančiais:

"Meldžiu surinkti ir išsiųsti, kaip galima kuogreičiausiai vilnionių apatinių drapanų ir pančiakų mano kareiviams. Sveikinam. Wilhelm".

Prieš neseniai tokiu pat budu tasai vokiečių kariuomenės vadas per laikraščius kolektavo savo armijai tabako ir cigarų.

"VORWAERTS" PROTES-TUOJA.

Berlinas, 20 rugs. — Vokiečių socialdemokratų partijos organas patalpino protestą prieš valdžią, kuri suimtuosius karė-jus francūzus, anglus ir belgus kareivius pristato prie darbo taisymsi gelžkelių ir prie kitų viešųjų darbų. Tuo budu prašalinta iš darbo virš 100,000 darbininkų, kurių vietas darbe už-ėmė karės suiminiai. "Vor-waerts" sako, kad ir be to mi-nios bedarbių badauja, o valdžia da didina bedarbių skaitlių.

ATŠAUKIA KARIUMENĖ IŠ MEKSIKOS.

Washington, O. C. — Jungtinių Valstijų administracija iš-leido savo įsakymą, kad stovinti Vera Cruz mieste, Meksikoje, Jungtinių Valstijų kariuomenė būtų iškraustyta iš tenai. Sekretorius Tumulty tą įsakymą paaiškina tuomi, kad aplinkybės, kurios privertė Jungtinių Valstijų valdžią išsiųsti kariuomenę į Vera Cruz, jau prašalintos, ir delto nėra reikalo ilgiau laikyti ten Amerikos kariuomenę.

(Kaip žinome, Jungtinių Valstijų valdžia išsiuntė Meksikon kariuomenę delto, kad mexikiečiai nepagerbė išniekintą Amerikos vėliavą. Amerikos visuomenės didžiama užprotestavo prieš karę su Mexika, o atstovaujanti kapitalistų reikalus valdžia pasirūpino prašalint Meksikos prezidentą Huertą, kuris prielankus buvo Anglijos, o ne Amerikos kapitalistams. Taigi Amerikos kapitalistams laimėjus ir Huertai išsinešdinus iš Meksikos, karės pavojus pranyko.)

RENGIASI Į ILGĄ KARĖ.

Londonas, 21 rugs. — Anglija prisirengia prie ilgo kariavimo. Dirbtuvėms įsakyta padirbti pervežamus iš vietos į vietą vagonus, kad žiemos laiku kareiviams padaryti pastogę. Tokių barakų užsakyta padirbti del 50,000 žmonių.

RUSAI ŽUDĖ MOTERIS PRUSIJOJE.

Carlisle, Pa., 20 rugs. — Pamelė Luiza Palekun, kuri tarnauja namuose Charles W. Prettyman, užimančio profesoriaus vietą Dickinson kolegijoje gavo laišką nuo savo jaunesnės sesers iš Berlino, kame pranešama Palekuniutei apie mirtį jos motinos. Jaunesnėji sesuo rašo, kad ji su motina važiavo traukiniu iš Prusijos toliaus į vakarus, kad pabėgti nuo maskoliškos kariuomenės užpuolimo. Rusai užpuolė traukinį ir pradėjo žudyti pasažierius. Ji su motina iššoko iš traukinio, bet kareiviai nušovė jai motiną, kuri mirė jos glėbyje. Jai pačiai pasukui prisiejo ilgai bėgti, kol surado kaimą, kad pasislėpus nuo kariuomenės.

UKRAINIEČIŲ VISUOTINAS SUVAŽIAVIMAS.

Nuo 7 iki 13 d. šio mėn. at-sibuvo tautinis ukrainiečių su-važiavimas, kuriame išrinkta "Ukrainos Tautinė Taryba", kuriai pavesta \$1000 delei suorganizavimo ukrainiečių Amerikoje.

Toji tautinė Taryba išleido manifestą ukrainiečiams, kurio turinys griežtai anti-maskoliškas. Paskirta 100 dolerių ukrainiečių "šauliams", kurie jau kariauja prieš Rusiją.

Ukrainiečių organizacija turi 25 tukstančius narių ir 4 tukstančius vaikų-narių.

Suvažiavimas nutarė pradėt kuosmarkiausių agitaciją tarp maž-rusių ir baltrusių už Ukrainos autonomiją.

POPIEŽIUS KLAUSOSI APIE KARĖ.

Roma, 21 rugsėjo. — Nedėliojje likosi priimtas privatiskon audiencijon pas popiežių Anglijos kardinolas Gasquet'as. Popiezius su dideliu žingeidumu klausėsi kardinolo pasakojimų, kodėl Anglija dalyvauja karėje. Popiezius kardinolui įsakė, kad laike karės duotų kareiviams kapelionus (kunigus), kurie suteiktų dvasišką pastiprinimą kareiviams. Tai yra, kad ragintų žudyt "neprietelius" nebrangindami savo gyvasties, nes už tai danguje su Abraomu amžinai viešpataus.

Andai popiezius Benediktas XV-tas iš ranašavo, kad Europos karė užsibaigs pirm 1 d. sausio 1915 m. Iki to laiko įsakė savo pavaldiniams katalikams melstis, kad dievas pagelbėtų apgalėti priešą. Jeigu katalikai tiki į vieną dievą, tai kaip jis visų meldimą gal išklausti? Vargšams katalikams išrodo jų popiežiaus išmintis neklaidinga.

APŽVALGA.

MUSŲ "PATRIOTAI" CARIZMO PUSĖJE.

Skaitant musiškius patriotiškus laikraščius, ypač žiniose ir apžvalgose iš Europinės karės bėgio, taip ir jaučiamas rusofilizmas. Tie begėdžiai neatmena jau, ką tas kruvinasai caras darė pavergtajai Lietuvai. Jie rogiosi dabar taip ir meldžiasi, kad dievas laimintų ir leistų kruvinam despotizmui laimėti karę; kiekviena rusų judašimtiškos spaudos paduota melagingusia žinia buna musiškių patriotų laikraščiuose net su išputimu patalpinama. "Lietuva" karts nuo karto talpina tendencijinius straipsnius, kad tik savo skaitytojų simpatiją patraukus carizmo pusėn. Taip andai kokio ten caro tarno, Warburtono, išdirbančio Amerikoje kokius ten ypatingus žmonių žudymui įrankius ir pardodančio vien tik maskoliams, atkartoję net pasaką, kad Vokietijos kaizeris kurstą Rusijoje revoliuciją. Anot "Lietuvos" tas caro tarnas — matomai artimiausiuose su ja santikiuose budamas — sužinojęs:

"kad Vokietija organizavo darbininkų sumišimus, kurie pasitaikė Peterburge tik viena savaitė prieš karės apskelbimą. Rusai tvirtina, jog jie turi dokumentus, kurie prirodo, jog Vokietija davė Rusijos revoliucionieriams du milijonus markių, idant tie sukeltų Rusijoje revoliuciją šiuo metu ir toliau tvirtinama, kad visi svarbiausi vadovai paskutiniuose darbininkų sumišimuose Peterburge pasirodę esą vokiečiai".

Ir toliaus, kad:

"Rusija, turėdama pas save abelą darbininkų streiką ir sumišimus, bijosis kilimo revoliucijos, ir nedrįs stoti kovon".

"Lietuva" nuo savęs priduria:

"Bet mat, anot to priezdžio, žmogus šaudo, o velnias kulkas gauda. Taip pat atsitiko ir šiuo sykiu, — atsitiko ne taip, kaip kaizeris tikėjosi".

Gal but, kad Balutis turi draugiškus susišimus su Warburtonais, žinančiais visus Rusijos slaptos policijos sušnipinėtus ir sufabrikuotus dalykėlius, mes jį tokius fenomenus visai netikime, kad kaizeris remtų darbininkų kovą prieš kruviniuosius valdonus. Bet mes tikime, kad "Lietuva" pasmerkia tuos, kurie sykiu su Rusijos darbininkais protestavo prieš karę. Mes tikime, kad Balučiai, Širvydai ir tiems panašūs caroslavai džiaugiasi, jog tiems protestuojantiems darbininkams nepavyko sustabdyti tą pasibaštiną žmonių skerdynę. Nes jie savo kova prieš darbininkų kovą judėjimą pariparodė mums, jog jų didžiausiu troškimu yra kruvino carato laimėjimas, kas suteikia juodašimčiams viltį, kad darbininkų spēkos per tai bus išnaikintos ir piktadarišką kapitalizmo ir anarchijos tvarka galėsianti da ilgai gyvuoti. To tvarkoj tik ir galimas yra gyvenimas įvairiems banditams ir vagiams.

"Vienybė Lietuvinkų" atsakydama "Laisvei", kad ta pastebėjo, jog ta musiškė Širvydinė močiutė, rodosi, kad pajiegtų bėgtų baškyrų ir kalmukų hordoms pagelbėti apvainikuoti kruviną carato despotizmą pergalės vainiku, tarp kitko sako:

"Ar už tą kaizerio agentai "Laisvei" užmokės, ar ji už dyką taip jam apaštalaui, nežinia. Bet apskritai ji tuo apaštalavimu tik suteršė mūsų laikraštį".

Kaslink musų, tai mes nei kaizerui nei carui neužjaučiame; mes karėmis biaurimės iš visų pajėgų; bet jeigu jau

karė iškilo, tai norėtume, kad iš šitos karės įvyktų kuodi-desnė nauda musų tėvynei. Šitas noras yra pas kiekvieną tautą, nes jis teisingas. Ant laimės taip daro ir vis mūsų laikraščiai".

Mes pridursime: išskyrus "Vienybę Lietuvinkų", "Lietuvą", "Draugą" ir kitus klerikalistus laikraščius. Kas trokšta kruvinojo carato laimėjimu, tas negal su gryną sąžine pasakoti, jog užjaučia po carizmo jungu vaitojančioms tautoms. Jeigu lietuviai socialistai stoja užpultų azijatiško satrapo vokiečių pusėj, tai jie sykiu su visos Rusijos, Lenkijos, Serbijos, Austrijos, Vokietijos, Anglijos ir Australijos socialdemokratija stoja apginime demokratizmo, civilizacijos, kultūros ir laisvės visos Europos nuo azijatiško despotizmo. Skaitykite teisingas žinias, kas dedasi pasaulyje, o gal neišdrįsite, begėdžiai! kaizerio agentais mus vadinti, kada patį tikrai kruvinojo Lietuvos budelio agentais norite būti. Skaitykite, gal nepasirodysite svietui tokiais ignorantais, gal žinodami, ką apgina visos pasaulio socialdemokratija, gėdysitės, — jeigu da bent krislį gėdos turite, — pardavinėti savo mintis ir begėdiškais šmeižtais pudyti savo skaitytojų protus, kad juos suvarius į kruvinojo carato nasrus.

CARIZMAS PRIEINA LIETUVIŲ GALĄ.

Išeinantis Krokovoje lenkų socialistų dienraštis "Naprzód" rašo:

"Ilgai melavo caratas, besigirdamas Francijai, kad pasirengęs užpulti Vokietiją ir kovą laimėti. Vedė apgaulingą panslavizmo lošį, sprangindamas savo melų hašišu, ir pusiau tikėdamas, jog viešpatauja ant didžiunos slavų".

"Ir šiandien da, išskyrus Serbiją, kuri carato pasiundyta stoja carato pusėj, bet kuri vėliaus karės sunaikinta, mes jam savo prakeiksmą (jau šiandien Serbijai padaryt taisosi pr. "K." red.) — visos slaviškos tautos visiškai išsilblavė iš panslavizmo svaigulių — Peterburgo žieminiuose rumuose skamba žodžiai, išrodantie, kaip kad kokie klajokliai bankruto. Girdisi nauji džiaugsmas iš tvirto nesutraukto slavy su Rusija susivienijimo!!

"O tuo pačiu tarpu tie slavai visi eina prieš Rusiją. Nėra kas sakyti apie lenkus, kuriems caratas buvo kruvinu budeliu.

Bet tasai, pav. aštrus antimaskoliškų jausmų išsiveržimas Čekijoje, tai paskutinis smugis panslavizmo obalsiams.

"Kada ištikrųjų prisiejo apsirokuoti su caratu, visi Austrijos slavai nusikratė nuo savęs panslavizmo pašnabzdą, iš arčiau pamatę carizmo turmas. Bulgarija ignoruojančiu tylėjimu nustumė šalin carato melinimasi ir gali but, kad da ir atvirai stos prieš jį.

Ir štai caratas šiandien spranginasi savo melais; tikėjosi, kad panslavizmas užduos smugį Austrijai, o sulaukė griežtai priešingai — visiško to niekšiškaip apgaulingo obalsio nusibankrutijimo. O sykiu ir visuotinos sau paniekos.

Ką šiandien caratas reprezentuoja? Nieką kita, kaip azijatišką barbarizmą, kuris turi but išnaikintas.

Austrija laimėjo didelę moralę pergalę. Jos pusėj stoja tautos taip, kaip niekad prieš tai." Tik musiškiui Gabriui su jo dvasiškais tėvais butinai norisi važiuot pas carą melstų jo mylistų.

Vargiai Amerikos lietuviai parengs tam caroslaviu ratu, kad jis galėtų dardėti Maskvon su maldavimais.

Europos Socialistu Atsinešiuas Linkui Kares.

Jau esame siek-tiek apšvietę dalykų stovį delko Francijos Belgijos ir Vokietijos socialistai stoja karės pusėje. Jau iš paduotų žuvusio francuzo socialisto Jaures'o prakalbos ištraukę ir iš Vokietijos parlamento nario, socialisto H. Haaso prakalbos žinome, kad socialistai, kada pamatė, jog karės sustabdymas yra negalimu, stoja savo tautos laisvės ir neprigulmybės apginime. Bet visgi vienu jų pasielgimas gali but išteisingu, kitų gi papeiktinu.

Vokiečių Socialdemokratai.

Paprastai proletariato akis visuomet buvo nukreiptos link vokiečių-socialistų, kurie savo taktiką statė pavyzdžiu kitų valstybių socialdemokratijai. Dabar gi savo balsavimu už karę reikalingus kreditus daugelio akyse jie stoja žemiau kitų.

Už karės kreditus balsavo tik socialdemokratų atstovai, galbūt, kad su tuo nesutinka visi Vokietijos socialistai. Sakysime tie, kurie nuėjo į kariuomenės eiles prie to buvo priversti valdžios įsakymu, tai ir viskas. Bet ne! toks išteisingas būtų taip-pat netikusiu, kaip ir apkaltinimas. Vokietijos atstovai balsavo parlamente už reikalingus karę kreditus tik tuomet, kada karė jau likosi, nesuturima, kada šalis stojo prieš pavojų. Tie, kurie nuėjo kariaut, nėjo be žinios, kaip rusiškas muzikas, kuris nežino delko jis eina. Visa socialistų spauda nė savo atstovų parlamente balsavimo, nė partijos draugų stvėrimosi už ginklo nepasmerkė. Nesa visa tai vokiečiai darė ir daro sužinai ir su pilnu dalyko supratimu.

Viens iš išktingiausių socialdemokratų organų, išeinantis Hamburgėje dienraštis "Hamburgo Garsas" štai ką sako:

"...Beabejo, visa Vokietijos militariška spēka bus ir turi buti pastatyta ant kovos lauko. Toji, ką šiandien eina link ru-bežiaus, tai vien tik avangarda, kuri seks vieni po kitų nauji tantai. Šešiosdešimts penkių milijonų žmonių tauta turi pastatyti karės lauke visą savo spēką. Tėvynė pavojuje!

"Is Rytų pusės grėsia kruvinas caras, kaip tą patvaldį praminė jo padonai. Kadaise jis apskelbtas buvo "santaikos caru", nes jis išleido savo apgaulingą manifestą, kuriuomi jam pasisekė lengvatikius gerasirdzius apgauti. Taip — santaikos caras! Tasai mylintis santaika, caras, budamas ransose moraliai supuvusios, godulingos, pasileidusios ir piktadariškos šaikos — didžiųjų kunigaikščių, kraujančių sau turtus ir darančių savo nešvarias spekuliacijas per žudymą darbininkų minių — tas caras-jrankis plėšikų bandos apskelbė karę Rytinei Azijai, ir susilaukė savo militariškos galybės kritimo nuo smugių niekinamųjų ir pašiepiamųjų japonų. Priešais tą "santaikos carą", priešais jo klyką, priešais jo tarnus ir valdonus pakilo rusų tautos rustybė, išsireikšusi revoliucijos liepsnomis. Iškart ji buvo pasekminga, tariant už tai ačiu proletariatu, kuriame nubudo klestinio susipratimo pajauta; revoliucija priverstė caratą duoti liaudžiai "šventus prizadus", kuriuos vėliaus tas caratas taip-pat begėdiškai sulaužė, kaip jis ir jo rodininkai laužo visokį pasitikėjimą. Karės lauko ir administratyviškais teismais, kulplipkomis, kartuvėmis ir kalėjimais atmonijo paskui tiems, kurie jieškojo laisvės ir už ją ko-

vojo, trokšdami pas save įvykdinti europinę kulturalinę tvarką. Tukstančius tasai caras iš-smaugė, desėtus tukstančių žmonių supudė kalėjimuose ir sušaldė ledinėse Sibiro pustyne-se. O "santaikos caras" likosi garbingu vadu juodųjų šimtinų, tų padauzų, tų žmogžudžių ir plėšikų taip, kaip ir pirma buvo globėju įvairių plėšikų ir vagių, kraujančių sau turtus iš visuomenės fondų. Patiko "tikriejie rusai", niekingai-gudrios ir baisiai bedoriškos cariškos sielos skoniui.

"O visa Europa vėpsojo į tai. "Veltui geriausiai žmonės dvasios valstybėje kėlė savo balsą. Veltui atsiliepdavo ir reikalaujo socialistų internacionalas, veltui stengėsi žadinti Europos sąžinę. Toji Europa, valdiškoji Europa, tylėjo arba tarnavo caratui rolėje šnipor.

"Dabar tasai kraujuotas "caras, "santaikos caru" kitados vadinamas, su ta pačia niekinga gudrybe užpuolė vokiečių tautą taip, kaip anuomet savo pavaldinius. Vertais anuomet buvo caro jo rodininkai, pagelbininkai ir ministariai, vertingais buvo carato bendradarbiais šnipai, provokatoriai-dinamitardai, kurie paplitę po visą Vokietiją stengėsi, įvairiomis kaukėmis prisidengę, drumsti ir kelti pas mus nuogandį. Bet mes nėsime muzikais. Mes esame tauta, kuriai apšviestas protas suteiks spēką ir priemones, kad suardyti piktadarišką planą.

Ir nenorime likti muzikais! Priešais kruvinąjį carą ir priešais jo bandą, priešais tas neturincias savo valios gaujas, kurias siunčia į mūsų kraštą, stoisime visi ir ginsimės iki paskutinybės. Kaip pripažįstame karę už baisingą butinybę, taip lygiai pripažįstame baisingu Rusijos laimėjimą, ir nusilenkiam prieš tokią valstybę skaitome išdavyste liaudies reikalams ir kraštui! Musų draugas Haase varde socialdemokratų partijos trumpais ir aštriais sakiniiais apreiškė netik Vokietijai, bet ir visai Europai — kas yra turiniu vokiečių darbininkų klesos galvoje viešpataujančios minties, kuri buvo ir bus dabartiniu laiku musų tikslu — kad:

"Laimėjus maskoliškam despotizmui, suterštam geriausiųjų rusų tautos sunų krauju, daug, jeigu neviskas bus pastatyta ant kortos musų liaudžiai ir musų laisvei. Tokį pavojų reikalau pralinti ir apsaugot musų kultūrą ir neprigulmybę musų krašto. Tokiose dienose mes ištesime, ką visuomet žadėdavom: neapleisime savo tėvynės valandoje pavojaus!

"Prisieima mums kovoti netik prieš pačią Rusiją, nes ir kitos valstybės apskelbia mums karę. "Nuo keliosdešimčio metų matuota siulai, verpta verpalai; priešastis ir pasekmės, interesai ir apskaitlavimai — visa tai į vieną neišvyniotiną kamuolį susivyniojo. Kapitalizmas pagimdė imperializmą, o priešingų interesų veikmė sudarė sunkią, trokštančią ir ant gallo nepakenciamą atmosferą. Republikoniškoji Francija stoja carato pusėje! Nė musų dalykas ištirti ir surasti šiandien, kiek kaltas jų troškimas amuonyti, ir kiek nusikalto musiškes politikos paklaidos, iki kokio laipsnio prieina nuosimčių geidimas pas francuziškus kapitalistus. Faktų yra tas, kad turime karę su Francija ir kad Vokietijos militariškoji spēka priversta grumties ant vakarinių rubežių. Kokti ir baisiai nemalonai yra mums mintis, kad vokiečiai vyrai tur kauties su

francuzais. Bet buržuaziškoji Francija yra sutartininkė, o vienval ir klapiuku azijatiško civilizacijos naikintojo, ir delto turi priimti savo darbo pasekmes. Jeigu vokiečių tauta turi ginties dantimis ir nagais nuo Rytų, ir jeigu iš užpakalio užpuola ją Vakarai, jeigu vokiečių tauta turi ginties nuo mongolų jungo, o kulturiškos tautos valdžia siunčia priešais mus savo kariuomenę, tai kas mums besilieka daryti, jeigu nesiginti iš visų savo jiegy ir galės? Esame pavojuje ir reikalingas mums laisvas atsikvėpimas. Turime!

"Didžioji Britanija, kadaise laikoma už atvangą miestelėnų liuosybės, už pasislėpimo vietą pagėgėliams, apskelbė mums karę. Antradienio vakare septintą valandą, kaip pridera angliškamjam džentelmanui. Tam džentelmanui, kuriam iš lūpų tryška santaikos žodžiai, kuris uoliai "tarpininkauja", kuomet tytomis pasizada kruvinamjam caratui.

"Kaipo išsiteisinimą už tą žingsnį, žinoma, paskelbiama, kad reikalas verčia apginti Belgijos neutraliskumą. Bet is vokiečių pusės negrėšė niekad joks pavojus Belgijos savistovingumui. Net ir karščiausias "pangermanistas", kurie dabar gal mušties į krtiunę — tie vaikiški plepėtojai — niekad nereikalavo, kad užgriebus Belgijos žemės sklypą Vokietijai. O musų valdžiai tokių fantazijų neuzmetame, neziurint, kad daug kame ją apkaltiname. Čia negal but ir kalbos apie užgriebimą Belgijos sklypo net ir tokiam atsitikime, kuomet karės planas Belgų žemės nepaliečiamybės palietimo išvengti neleidžia. Anglijos politikos rakto reikia jieškoti jos kancleriaus p. Gray'o žodžiuose, buk Anglijai turinti tēmyti, kad neleistis susivienyti visai Vakarų Europai prieš mums, ir buk tas turėtų įvykti pasekmėj šios karės.

"Britanijos valstybė negali pavelyti vokiškam imperializmui pakilti. Štai formula, kuomi siundomas angliškasis šovinizmas. Tikrenybėje gi eina apie tai, idant nepribredėlis angliškias kromininkas, nesugebiantis konkuruoti pasaulio pramonijos rinkoje su vokiečiu, — galėtų sumuštį savo konkurentą bent galvažudingais įrankiais. Pasi-jieškojes progos, kuomet visai kitais tikslais Baškyrai ir Kalmukai pasirengia naikinti vokiečius, tasai kultūros plėtotojas (taip save anglai vadina), pripažino sau tinkamu pasinaudoti momentu, kad per barbariškas hordas sunaikinti vokišką pramoniją, ir delto pagelbsti barbarams. O civilizacija? Kokia? Nugrėbti sau smetoną — tai angliškųjų "dievo vaikų" privilegija. Jie, artmi mums kilme nori pasaulio gaisro ugnia išsivirti sau sriubą.

"Bet ir tą priešą pasistengsime. nustumt šalin. Tai, ko Anglija siekia šioj valandoj, kurią pripažino sau atsakančia, per šią neapmąstyta savo žygį tik toliaus nutsums nuo savęs. Iširustinimas vokiečių bus didelis, kada jie del apginimo savo tėvynės turi stoti kovon prieš azijatišką despotizmą ir jo ramsčius ir kada jie liekasi užpultais per germaniškas valstybes, trokštančias nusmaugti Vokietiją už jos menamus planus užviešpatauti ant pasaulio, apie ką musų liaudis niekad nė nemąstė.

"Austro-Vengrija kovoja greta su mums už savo buvį. Ir pa-Dunojus valstybėj prisieis išeiti kovon paskutiniam vyrui. Musų draugai Austro-Vengrijoje užima tokią pat, kaip mes stovyklą: ginti tėvynę nuo maskolias, neziurint kokia toji tėvynė butų. Is Austrijos gal išeis revoliucijos gaisras į Len-

kiją, ką reikia pripažinti svarbiu faktoriumi grūmtynėje su atvirais ir slaptais priešais. "Italija, narys trijutes, iskart apreiškė, kad laikysis nuošaliai, nes, jos nuomone, nėra priezasties skubinties su pagelba sutartininkams. Ir tuo pačiu laiku mobilizuoja savo armiją.

" Tikrai neutrališkai laikosi Šveicarija, Skandinaviskos valstybės ir Holandija.

"Vokietija ir Austrija stojo priešais galingą ir iš visų pusių užpuolancią ant jų jiega.

"Tautų karė prasidėjo, pasaulinis gaisras dega! Europa plyšta!

"Vargas tau kruvinasai care! Vargas tavo ramsčiams. Vargas tiems, kurie žvėrį is urvo išsaukė!

"Is vargo ir kraujo is barbarizmo griuvėsių pakils tačiaus musų žmonija. Gelezinė karės šluota nušluos nuo kelio daug ką tokio, kas rodėsi amžinu; gal ryt-po-ryt butinybė atskleisti savo sudorojimą, kad vienatų interesai pereitų visuomenės valiai. Asmeniškai interesai kasyk labiau nyksta, užleisdami vietą visuotinos bendros gerovės reikalams.

"Tiktai vienybėje gludi musų galybė, o toji pastatys pergalę musų pusėje! Tam tikslui turime aukant viską, kad apgy-nus musų tėvynę ir liaudį".

Taip tai žiuri Vokietijos socialdemokratai į dabartinę Europos karę.

Rusijos socialdemokratai.

Karei užsidegus Rusijos socialdemokratai pasielgė visai kitaip, negu francuzų ir belgų socialistai. Šiandien nenorime mes jų kaltinti, kad jie net nuėjo į ministerių gabinetus, kad tarnavus savo kraštui. Jie gynė savo kraštą, kuris šelpė kruvinojo carato siekius. Tokiuose momentuose musų žingsnių geruma ar blogumą iššviečia tik ateitis. Tačiau negalima sakyti ir to, kad jie nežinoję, jog jų kraštų kapitalistai remia barbarišką Maskoliją del savo kapitalų, visai nepaisant, kad pasaulio proletariato judėjimui grėsia didelis pavojus iš carizmo laimėjimų pusės.

Šiandien proletariato akyse pasirodė daug augščiau stovinčias už francuzus ir belgus socialistus Rusijos socialdemokratija.

Rugpjūcio 8 d. Rusijos abiejų socialistiškų frakcijų atstovas varde partijos valstybės Dumoje perskaitė rezoliuciją:

"Baisulinga ir nelauktina nelaimė nukrito ant viso pasaulio žmonių. Milionai darbininkų likosi atitraukti nuo savo darbo. Milionai šeimynų sunaikintų ir išblaškųjų kruvinomis bangomis likosi paliktos skurdai ir badui.

"Karė prasidėjo. Tuomet, kada Europos valdžios rengėsi į ją, darbininkų visame pasaulyje kleso su vokiečių darbininkais priešakyje vienbalsiai protestavo prieš karę.

"Rusijos darbininkų jausmai viso pasaulio darbininkų pusėje. Šitą karę pagamino ekspanzijos politika, už kurią atsako visos visų šalių valdančiosios klesos. "Darbininkai gins civilizaciją nuo to antpuolio.

"Susipratęs proletariatas įtrauktose į karę šalyse, neturėję gantėnais jiegy, idant sulaukyti karės išsiveržimą ir neleistį grįžti prie barbarizmo.

"Bet įsitikrinę esame, kad darbininkų kleso tarptautinė solidarinė sąs priemonės del sugražinimo santaikos. Ir išlygės tos santaikos paduos ne diplomatai, bet tautų liaudis.

"Esame įsitikrinę, kad toji karė atmerks akis milžiniškai miniai Europoj, kad nurodys priezastis visokio išnaudojimo ir spaudžios, kuri šiandien minias prausdžia, ir kad akyvaizdoje to naujas barbarizmo išsiveržimas bus jau paskutiniu".

Sita rezolucija Dumoje buvo priimta per dešiniuosius žaltis-kais šypimais, gi per kairiuosius triukšmingais delnų plojimai.

Po perskaitymui rezolucijos visi socialistų atstovai sukilo ir aplaido salę. Paskui juos išėjo ir trūdovikai. Joks iš Rusijos socialdemokratų partijos atstovų nedalyvavo balsavime ant valdžios paduotų reikalavimų skirti pinigų karės reikalams.

Taipgi reikia pridurti, kad pirmo socialdemokratų ir trūdovikų Dumoje griežtai reikalavo amnistijos visiems politiki-kos nusikaltėliams, o paskui sumazinimo spaudos visoms Rusijos imperijon inėnančioms tautoms. Tas tai reikalavimas ir paveikė į valdžią tiek, kad caras vėl išleido savo apgaulingą manifestą lenkams ir "myliamiems žydams", manydamas patrauksiąs toumi opoziciją. Dumoje prie balsavimo už karės kreditus. Bet apsiriko. Carui socialdemokratų ir protaujantieji netiki.

Anglijos socialistai.

Anglijos parlamente Darbo Partijos atstovai, ypačiai drgg. Hardie ir Mc Donald, kurie yra socialistų vadovais, aštriai pasmerkė ir pasmerkia valdžios politiką ir įsikišimą karėn. Jie savo kalbose ir spaudoje išrodinėja, kad Anglijos dalyvavimas karėje nėra ir niekad niekuomi negali but pateisintas.

Laikraštėje "The London Labor Leader" savo straipsnyje Mc Donald tarp kitko sako: "...Kas bus pergalėtoju? Ne, kaip abelnai sakoma, susivienijusios valstybės (Anglija, Francija ir Rusija). Nes koku būdu Rusija ir mes galime turėti bendrą laimėjimą? Pirm negu karė pakilo, jau mūsų augštesniuose sluogsnuose pradėta manyti, jog jau perdaug padarėme gero Rusijai. Jeigu kas atydziai peržvelgs p. Gray'o paskutinių metų apreiškimus, tai įsitikrins, kad jis perkeitė savo nuomonę link Rusijos. Nesėnai gavau nuo ypatos, kuri tuo tam faktus, musišks užsieninės politikos išaiškinimą, iš ko patyriau, kad įstojome į susivienijimą su Rusija delto, kad jos bijojome."

Mc Donald daro savo išvedimus kaslink karės pasekmių. "...Anglija gaus kokias kolonijas, kad tuomi da padidinus savo ergelius; Francija gaus kolonijas — gal Alzaciją, Lotaringiją ir pinigus. O kas bus su Rusija? Caratas juk irgi norės ką paimti ir tai Europoje. Per tai Europoje sutvirtės despotizmas ir militariška galybė. Europoje liks dominuojančia valstybe barbariškoji Rusija. Visa Europa nuolat bus pavojuje, grėšiančiame iš maskoliškojo barbarizmo pusės".

Taipgi iš visų čia pristėtų socialistiškų nuomonių aišku, kad Anglijos ir Francijos stojimas carizmo pusėj yra neišteisintu žingsniu ir didžiausia piktdaryste link civilizacijos ir darbininkiško judėjimo.

Stebuklai Da Neišnyko.

No. 36 "Draugo" redaktorius prisipyres siulo visuomenėi Federacijos nutarimus.

Mes meldžiame atleisti, bet turbūt, "Draugo" redaktorius galvoje viskas vartosi, kad negimusius jau mirštančiais mato ir ant jų raudoja. Kas gali svarstyti arba priimti "Federacijos Kongreso" nutarimus, kurie dar sviete nepasirodė. Ar tik tu nutarimų gavai nesufabrikavo p. Kemešis. "Federacijos" kongresas atsibus Chicagoje 21 ir 22 rugsėjo, tada jeigu bus verta mažu kai-kas ir atkreips atydą. Bet dabar? "Draugo" redaktorius klausia: "Kas užgins, kad Lietuvių Katalikų

Federacija reprezentuojanti arti 100 parapijų, apimančių 400,000-500,000 Amerikos lietuvių..."

Ir kam da ginti. Gali "Draugo" redaktorius priskaityti tu lietuvių ir penkis šimtus milijonų. Tik klausimas ar tie 500,000 Amerikos lietuvių priims tėvėlių iškalno be žmonių valios sutaisytus nutarimus. Pergreit ponai džiaugiatės. Tie lietuviai jau toli gražu nevisi pagal jusų smuikavimą šoka ir nemanykit, kad jie taip akli, kaip jusų ištikimiausieji, kad sukiktų su visu tuom, ką jus pasakot.

"Draugo" N 37 paskelbiama Chicagos lietuvių inteligentų susirinkimo, 5 d. rugsėjo, protokolas".

"Inteligentai"! ar jau ir jus likotės zakristijonais nuo grindu šlavimo, kad bliaujat patįs nežinodami ką? Kurgi tie Federacijos ir jos delegatų nutarimai? Gal jau jums tėvėliai klebonijose parodė juos? Kaipgi visuomenė gali ignoruoti tai, ko da negirdėjo. Jeigu ignoruoja toki. tarimų kalimą ir tokius be jos žinios daromus tarimus, tai ji turi pilną tiesą tai daryti. Dvidešimtame amžiuje ir demokratizmo gadynėje tas jau yra negalimu. Pati visuomenė turi savo balsu dalykus spręsti ir turi turēt laisvę žodžio, kad tuos mažumos nutarimus apsvarstyti, priimti ar atmesti. V. R.

Visuotinas Amerikos Lietuvių Politiskas Seimas.

Am. Liet. Spaudos Draugijos iniciatyva padarytoji anketa įvyko, ir balsavimo terminas pasibaigė 10 d. rugsėjo. Balsavime dalyvavo laikraščiai: Naujienos, Jaunimo Sapnai, Vienybė Lietuvninkų, Katalikas, Tėvynė, Jaunoji Lietuva, Tarka, Dilgėlės, Keleivis, Ateitis, Saulė, Kova (žiur. "Tėv." N 36) ir "Laisvė", ir organizacijos: TMD., SLA., SLRKA ir LSS. Absoliutė balsų didžiuma išsireiškė kad seimą reiktų suaukti New Yorke spalų 1, 2, ir 3 d. LSS del techniškų kliučių savo galutinos nuomonės dar nepridavė, bet iš atskirų jos vadovų ir vadovaujančiųjų organų atsiliepinimų galima tikėtis, kad jos balsas taipgi prisidės prie absoliutės balsų didžiumos skaičiaus. Tokiuo budu mūsų visų sriuvių ir pakraipų laikraščiai bei organizacijų absoliutės balsų didžiumos nutarimu, visuotinasis Amerikos lietuvių seimas bus New Yorke spalų 1, 2 ir 3 dienā.

Visos Amerikos lietuvių kolonijos ir organizacijos teiksis rinkti tan seiman savo atstovus. Didžiosios organizacijos, k. a.: TMD., SLA., SLRKA., ir LSS. teiksis savo atstovus atsiųsti bent viena diena ankščiau del galutinio dienotvarkės priėmimo.

Draugijos ir jų atstovai ir atskiri aspens, kurie pasirjė dalyvauti Seime ar turi savų samanymų ar įnešimų teiksis pranešti apie tai Lietuvių Spaudos Draugijos Sekretoriui (V. K. Račkauskui, 307 W. 30th St., New York, N. Y.), kad jis tuos pranešimus perduotų Brooklyn ir New Yorke lietuvių komitetui, kurs užsiims visu Seimo surengimu.

V. K. Račkauskas Am. Liet. Spaud. Dr-jos Sekr.

Ezopas savo priežodžiuose rašo, kad vieną kartą varlės pastojusios protingomis ir nutarė nešokti į šulinį, nes iš ten negalima išlipti.

Japonai kasmet iškasa daugiau, negu 20,000,000 tonų anglies pačioje Japonijoje ir Pietinėj Mandžurijoje.

Socializmo kare prieš maisto plešikus.

Per šita Peticija užduokime smugį maisto plešikams!

Karė likosi apskelbta Amerikoje! Tai yra minių karė prieš maisto plešikus. Laimėjimas šios karės priklausu nuo karzygiškos kovos darbininkiškos klesos kareivių-socialistų.

Socialistų Partija turi 100,000 pilnų savo narių, 1 milioną balsuotojų už socialistų partiją, ta visa minia sudaro milžinišką armiją. Maisto plešikai neatsilaikys ir turės pralaimėti kovą. Sukruskime!

Socialistų Partijos Pildomasis Komitetas čia nurodo priemones, kaip reikalinga kovoti prieš maisto plešikus (prieš brangenybę).

Mes reikalaujame, kad Jungtinių Valstijų prezidentas ir kongresas įsteigtų valstybines maisto sankrovas visuose didesniuose miestuose, kur maistas butų parduodamas už tą kainą, kiek lėšuoja pagaminimas.

Workers' Monster Petition

TO PRESIDENT WILSON AND CONGRESS TO ESTABLISH FOOD SUPPLY DEPOTS

TO THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES, WOODROW WILSON:—

Whereas, The speculators are arbitrarily and unnecessarily raising the prices of the necessities of life; and

Whereas, The United States government should conserve and protect the interests of the Producers and Consumers as against these Speculators who are robbing the people, multitudes of whom are already in dire need;

Therefore, We hereby petition the President and Congress of the United States to establish SUPPLY DEPOTS in the strategic industrial and agricultural centers of the nation for the purpose of maintaining a just market for the producers and for the purchase of food products and for the sale of these Necessities of Life direct to the people.

Table with 3 columns: Name, Address, Occupation. It is a form for a petition.

Iškirpkite šią rezolucijos blanką, prisegkite prie jos tiek lakštų linijuotos popieros, kiek jų užpildysite surinktais parašais ir rinkite susirinkimuose ir kur tik kas gali parašus. Tegu rašosi visi, kas tik moka pasirašyti, nežiurint ar moteris ar vyras. Atminkim, kad reik surinkt milijonai parašų. Pasistengkime. Surinktus parašus su rezolucija prisiųskite LSS. centrui, kuris perduos Socialistų Partijos centro komitetui, o tas paduos kam reikalinga paduoti.

Vieną kovą laimėję eikime prie kitos laimėjimo.

Su neišreikiamu džiaugsmu "Kova" sveikina sąjungiečius ir mūsų "Kovos" rėmėjus-skaitytojus, kurie vieną didžiausių lietuvių socialistų judėjime kovą garbingai laimėjo. Ta kova be kraujo praliejimų, be nukriaudimo kitų žmonių atnešė mūsų Sąjungai milžinišką naudą! Žymiai sutvirtino mūsų materiales spēkas, pakėlė mūsų energiją, tukstančiai naujų karzygių ir rėmėjų padaugino proletariato armijos eiles, ir parparodė, kad lietuvių visuomenė kovoje už pavergtosios žmonijos ateitį, už civilizaciją, už liuositybę ir visos žmonijos santaiką nestovi žemiaus kulturingesnių tautų, bet sulyginamai pralenkia daugelį tautų. O tuomi galima džiaugties ir didžiuties.

Raudonosios savaitės kovos rezultatai puikūs! Tą savo kovą garbingai išlaimėjome, tat drąsiai galime eiti prie didesnės ir svarbesnės kovos laimėjimo.

Čia viršų tilpsta Amerikos Socialistų Partijos apskelbimas karės mūsų maisto plešikams. Prie ginklo draugai! Lai kiekvienas darbininkiška ranka apsiginkluoja plunksna ir parašo savo vardą po tuo karės apskelbimu. Tokių kareivių reikalanga mums milijonai! Kas tik reikalauja sau maisto ir jaučia, kad jam jo permaža ar visai pritrūksta, lai parašo savo vardą, pavardę ir kuo užsiima po peticija, kuri bus kaipo Amerikos darbininkų klesos ultimatumu paduotas valdančiajai kelsai, kad toji pasirupintų apginti visuomenę nuo maisto plešikų-kapitalistų.

Jeigu tu parašų bus milijonai, tai toji peticija valdančiajai kelsai ir maisto plešikams užduos tokį smugį, kad jie priversti bus pasiduoti.

Artinasi prezidento rinkimai. Senosios kapitalistų partijos, kad pasilaikyti savo pozicijoje turės išpildyti visuomenės reikalavimą ir prašalinti tą pragy-

venimo brangenybę, kuri jau nepanešama. Jeigu atsisakys išpildyt visuomenės reikalavimą, toji visuomenė aiškiai pamatys kuo yra republikonai ir demokratai, ir ji kreipsis prie socialistų partijos, kad toji vykdytų gyveniman žmonių galimus įvykdinti reikalavimus. Gi jeigu republikonai ir demokratai savo priešinkiminėje kovoje priversti bus žadėti vykdyti socialistų reikalavimus, tai tuomi parparodys mūsų laimėjimą. Jei savo žadėjimų neišpildys, tai tuomi patįs sau užduos mirtiną smugį.

Taipgi draugai ir visi darbininkai ir darbininkės — kovon! Mes turime kovą laimėti, nes mūsų pusėje tiesa ir spēka. Visi darban. Darban, neatidėliojant nė valandėlės laiko, nes čia kova už gyvastį, kurią išplėšia milijonams maisto plešikai.

Iš labdarinių draugijų raportu matome, kad tik viename Chicagos mieste traukyje 11 mėnesių š. m. tos draugijos pripazino reikalingu gėlbēt nuo badinės mirties 81,764 ypatas. Toji baisi skaitlėnė turi šurpuliu perimti kiekvieną mąstantį žmogų. Jeigu viename mieste randasi apie 82 tukstančiai žmonių be darbo ir be pragyvenimo priemonių, tai kiek jų turi buti visame krašte!

O iš visur žinios praneša, apie fabriky užsidarymą, nežiurint kad kapitalistų spauda tokių žinių jau ir neskelbia. Padėjimas ir dalyki stovis bauginantis. Tuo pačiu laiku pragyvenimo braungumas vis kyla.

Kai-kurios Amerikos firmos jau iš Europinės karės milijonus dolerių pelno sau pasidarė. Tuos milijonus dolerių išplėšė badaujančiams. Kapitalizmo principas: jieškot progos del didinimo pajamų. Karė taipgi yra gera proga del kapitalistiškojo pasipelnijimo. Su pagelba patriotizmo iššaukdami karę už pasaulio pramonijos rinkas, kapitalistai tuojaus pakelia kai-

nas reikalingų pragyvenimui dalykių, kada žino, kad kariaujančie kraštai nepristatys tų dalykių. Kad nereiktų maitinti darbininkų, dirbtuves uždaro, o pagaminus produktus laiko sankrovose, kol badaujančių šalių visuomenė pareikalauja jų, mokėdama augščiausias kainas.

Toks kapitalo šeiminkavimas stumia ir Amerikos visuomenės didžiumą į skurdą ir badą. Tokiam piktdariškam šeiminkavimui reik padēt galas!

Šioj šalyj ne visuomenė nuo valdžios, bet valdžia nuo visuomenės priklausu. Turime pareikalaut, kad toji valdžia išpildytų mūsų valią, nes ją ir renkame tik delto, kad ji tarnautų visuomenėi, apsigindama ją nuo kriminalistų, razbaininkų ir plešikų. Atėjo proga, kad mes galime ir turime pakelt savo balsą įsakant tai valdžiai išpildyti tai, ko reikalaujame. Reikalaujame, kad visuose didesniuose miestuose butų įkurtos valstybinės sankrovos, iš kur suvartotojai galētų gaut reikalingus gyvenimui dalykus už tą kainą, kiek tu produktų pagaminimas atsieitna. Valdžia tai gali padaryt ir privalo. Tik reikalinga jai įsakyt.

Virštilpstanti rezolucija anglių kalboj skemba:

Kadangi spekuliatoriai sauvailiškai ir netiesotai pakelia kainas pragyvenimo dalykių; ir

kadangi Jungtinių Valstijų valdžia privalo rupinties rinkikų ir suvartotojų reikalais, ir ginti juos nuo spekuliatorių, kurie apiplėšia visuomenę ir be to atsirandanti vis didesniuose neprietekliuose —

todėl mes, žemiau pasirašiusieji reikalaujame, kad butų įkurtos valstybinės sankrovos visuose didesniuose miestuose ir tt.

Į darbą, draugai! Laimėję vieną kovą, turime laimėti kitą daug didesnį ir svarbesnį!

KAIP SUVIENYTOS VALSTIJOS IŠSIKOVOJO SAU LAISVĘ

12. KARIŠKI VEIKIMAI

Mokyklų istorijos didžiausią atydą atiduoda aprašymui karių, jų mušių, ir kariškų viršininų darbų, kuomet patį svarbųjį dalyką — kodėl tos karės buvo vedamos, visai nemini arba, jei mini, tai iš išnaudotojų klesos atžvilgio. Mes gi didžiumą aprašymo pašventėm karės priežasčių pažinimui, o biskį tik suminime apie kariškuosius veikimus. Po nepavykusiam 1775 m. pavasaryje anglių generolo Gage mėginimui išnaikinti kolonistų militariškus magazinus, Concord, Mass., kolonistai susiorganizavo į šokią-tokią armiją ir vadu išnaudotojai savo susirinkime Philadelphiaje paskyrė G. Washingtoną. Tais pačiais metais kai-kurie kaimiečiai užėmė Montreal, Kanadoje ir po užpuilimui Quebec miesto pasitraukė atgal į savo šalį. Keičiausias visų dalyki laike revoliucijos karės tai paskyrimas veiklaus generolo lordo Howe Anglijos kariumenės komandierium kolonijose. Lordas Howe buvo šalininkas kolonijų autonomijos, kuriai Anglijos valdžia taip priešinosi. Jis visada gynė kolonijų gerbuvi ir priešinosi Anglijos valdžios išnaudojimo politikai. Nežiurint to viso prielankumo kolonijoms, jis tapo paskirtas armijos komandierium, kurios pareiga buvo užkariauti sukilusias kolonijas. Visupirma, Howe, atvykęs Bostonan, parodė aiškų neveiklumą. Kolonistai netoliese Bostono organizavosi, ir Howe, jei butų panorėjęs, galėjo juos galutinai išnaikinti, bet jisai, priešingai, sėdėjo Bostone su praveigai aprupinta ir disciplinuota armija, nieko neveikiant. Net jis neužėmė Bostono apiplinkėse esančios Dorchester augštnas, kas butinai buvo reikalinga padaryti, jei buvo norima gintis nuo priešų aplenkimo. Kolonistai po aštuonių mėnesių organizavimosi užėmė Dorchester augštnus ir pradėjo rengtis prie užpuolimo. Howe be mažiausio pasipriešinimo 17 kovo 1776 m. susodino savo kareivius į laivus ir išvaziavo į Halifax, kur jokios priežasties Anglijos armijos buvimui nebuvo. Vėliaus tą patį metą Howe atvyko su savo armija į New Yorke uostą ir apsisotjo stovykloje ant Staten Island. Washingtonas tuom tarpu buvo iš Bostono atėjęs ir apsisotjes stovykloje ant Long Island, taip vadinamuose Brooklyn augštnuose, kur dabar randasi puikus Prospect parkas. Kad visai neapreikšti savo sąjausmo revoliucionieriams, Howe pradėjo rugp. mėnesyje 1776 m. eilę mušių su revoliucionieriais ir visuose laimėjo. Washingtonas skersai New Jersey valstiją pasitraukė į Pensylvanijos valstiją. Tuom tarpu Anglijos kariškieji viršininai padarė planą užkariauti Hudsono klonį ir tokiu budu pilnai atskirti Naujosios Anglijos maistingasias kolonijas nuo vidurinių ir pietinių kolonijų. To plano įkunijimui tapo nuspresta siųsti tris armijas iš skirtingų pusių, kurios turētų visos susieiti Albany, N. Y., Howe su savo armija turētų eiti iš New Yorke į šiaurę pagal Hudsono uoką, kad patikus kitas dvi savųjų armijas. Vieton to, jis liepos 23, 1777 m. susodino savo kareivius į laivus ir ilgoką laiką laikėsi ant jurių, o tuom tarpu revoliucionieriai sumušė ir nelaisvėn pamėmė tas kitas armijas, kurios iš šiaurių artinosi prie Albany. Washingtonas irgi sumušė kele-tą sykių Howe paliktus mažus kareivių pulkus. Pagalios ir Howe pasirodė Chesapeake įlankoje ir rugp. 25 d. 1777 m. mieste Wilmington, Del., iškėlė

savo kareivius ir viename po kitam mušiuose sumušė Washingtoną, kuris buvo priverstas pasitraukti į Valley Forge, kur praleido baisiąją žiemą, kuri pasitaikė tais metais labai šalta. Į Washingtono stovyklą pribuvo veiklus prūsų oficerius baronas Steuben, kuris badaujančius kareivius mokino disciplinos. Tą žiemą pabėgo daugiau, negu pusė kareivių iš revoliucionierių armijos. Vasario 6 d. 1778 m. Francija, budama pirminė šalis, kuri pripažino Suv. Valstijas savistovia viešpatyste, padarė vaishinę sutartį, pasiuntė savo karišką laivyną revoliucionierių pagalbon. Howe armija per žiemą išbuvo Philadelphiaje, o patsai Howe tapo pašauktas atgal į Angliją ir papuolė po kariškų teismu už savo taktiką. Jei Howe nebutų turėjęs įžymių draugų ir šalininkų tarpe augstų valdžios urėdnikų, tai būtų buvęs nuteistas mirčia. Philadelphiaje palikta anglų armija po vadovystę gen. Clintono sugrįžo atgal į New Yorką skersai New Jersey valstijos, o Washingtonas po pasekmingam mušiu priė Monmouth, N. J., užėmė poziciją tarpe Newarko, N. J. ir į šiaurę pagal Hudsoną iki West Point, N. Y. Tais pačiais metais anglai iškėlė kitą armiją pietinėse valstijose. Savannah tapo užgriebta ir Georgia valstijoje įvesta vėla Anglijos valdžia. 1779 ir 1781 m.m. didžiausia atida buvo atkreipta į kariškus veikimus pietinėse valstijose. Keletas nepasekmingų mušių turėjo ir revoliucionierių armija, bet, pasklidus gandui, kad francuzų laivynas pribuvo pagalbon revoliucionieriams, anglų armijos komandierius Cornwallis rugs. mėn. pradžioje 1781 m. pasitraukė atgal į pajurį ir, sutvirtinęs Yorktown, rengėsi prie gynimosi. Tame pat mėn. francuzų laivynas pribuvo pagalbon ir aplenkusius anglus atskyrė nuo jurės. Washington irgi pribuvo su savo armija ir su pagalba 3,000 francuzų kareivių spalio 19 d. 1781 m. paėmė Yorktown, ir Cornwallis turėjo pasiduoti su visa armija.

13. SANTAİKA.

Tuom tarpu Anglijoje politiską galę įgijo vlgų (liberalų) partija, kuri visada priešinosi torijų (konservatorių) valdžiai už jos išnaudojimo politiką linkui kolonijų. Vigai, gavę valdžią į savo rankas, tuojaus nusprendė pertraukti kariškus veikimus Suvienytose Valstijose ir taikyties su naująja šalia. Tam tikslui pasiuntė savo atstovus į Paryžių, kad sutikus Suvienytų Valstijų santaikos pasiuntinius. Santaika galutinai tapo padaryta rugs. 3 d. 1783 m. Tais pačiais metais lapkr. 25 d. paskutinis anglų kareivių skyrius paliko New York'ą. Nepri gulmybės pasekmingas iškovojimas galėjo pavykti tik ačiu Francijai, kuri, budama Anglijos prieš, pripažino S. V.-jas, kaip savistovią šalį tuojaus, po nepri gulmybės apskelbimui ir gelbėjo pinigais, ir kareiviais, ir kariškų laivynu. Taipgi reikia ačiu sakyti ir Anglijos vlgų partijai, kuri buvo prielanki kolonijoms; vlgų vadai: Pitt, Fox ir Burke visada parlamente žodžiu kovoję prieš torijų kolonijų išnaudojimo politiką. Iškovotoji laisvė, žinoma, suteikė tik pilną laisvę augančiai išnaudotojų klesai išnaudoti ukininkus, neturtėlius, tarnus ir vergus. Bet kylancioji buržuazijos klesla buvo toji, kuriai XIX šimtmetyje prisiejo atsiekti tokią didelę galę ačiu kapitalistiskam vystymuisi, kad ji pakilo ir naudojosi revoliucijos vaisiais, nors ją iškovoję pavergtieje, o pati buržuazija buvo tik protiskų vadovu tos revoliucijos. Tiesą, praicityje pavergtieje visada iškovoję kares išnaudotojams, bet ateities di-

džioje karėje tarpe dviejų didžių tautų — pavergtosios ir pavergėjų tautų, pavergtieje, laimėję pergale, patis naudosis jos vaisiais. C. A. Herman.

Šios Gdynės Nelaimingieji Kudikiai.

Neprosalį bus pažvelgti, kad nevisada ir nevisur vienodai pasmerkiama tie betėviai kudikiai. Žiloje senovėje, kuomet jokio formaliskumo reikale apsiavedimo nebuvo reikalaujama, tuomet visi kudikiai buvo draugijos lygiai godojami. Atsiradus dvasiškijai, atsirado ir formaliskumas. Pradėjo kontroliuoti šeimyniskus, reikalus, dvasiškija pradėjo reikalauti savo patvirtinimo ir palaikinimo tiems, kurie nori sueiti į gyvenimą. Dabartinės bažnytinės vedimo apeigos irgi antsyk neišsivystė. Ėmė apie 15 šimtmečių iki pasiekė šiandieninę formą. Laikė Didziosios Francijos Revoliucijos, kuomet bažnyčios įtekmė ir jos mašymasis į žmonių gyvenimą buvo sumažinta, tai apart kitko, į savo rankas paėmė ir vedimo užtvirtinimą. Naujoji valdžia pradėjo kitaip žiūrėti ir į betėvius kudikius. Metuose 1790-tuose likos išleistas įstatymas sulig kurio betėviai kudikiai buvo vadinami tėvynės kudikiais (enfants de la patrie), ir kiekviena neščia mergina gavo po \$24 premijos. Tasai įstatymas tapo panaikintas 1811 met. Šalyse, kur reikalaujama bažnytinis šliubas, suprantamas dalykas, kad visi tie kudikiai, kurių tėvai neturi bažnytinio šliubo, vadinami nelegaliskais. Vienok skaitlius tokių šalių mažėja gana smarkiai. Italijoje, kur tarpe bažnyčios ir valstijos yra nesupratimas, nelegaliskais kudikiais vadinama visi tie, kurių tėvai neturi valstijinio civiliško šliubo, nežiurint, kad jie bažnytinį šliubą ir turi. Francijoje randasi daug šeimynų, ypatinčiai Paryžiuje, kurios nėra ėmė jokio šliubo. Tų porų kudikiai vadinami irgi nelegaliskais, nors valdžia tokį poravimąsi ir neuzgina. Prie tų porų priklauso daugiausiai radikaliskiausiasieje žmonės, kurie išpažsta, kad tikra meilė nereikalauja jokio svetimų ypatų užtvirtinimo.

Šiandienės valdžios jau netiek atkreipia atydą į nelegaliskų tėvų persekiojimą, kiek į panaikinimą tų aplinkybių, kurios sutveria galimumus nelegaliskų šeimyniško gyvenimo. Šianieninė valdžia jau netiek rūpinasi gėdinimu tų nelaimingų motinų, kiek stengiasi prašalinti tų sąlygų, kurios trukdo besimylinciu ypatų apsiavedimui ir atklejimą tvirtos "nesukilytančios" jamaumenės. Draugia tuomi klausimu tuo labiau rūpinasi del to, kad, jei prisiecia tokie kudikiai auklėti ir auginti. Dabartinė valdžia, vietoj sakyti doros pamokslus, stengiasi sutverti tokias sąlygas, kuriose tokie apsiereiskimai nebutų galimi.

Vargdienų vaikai. Draugija turi rūpintis netik auklėjimu ir auginimu betėvių vaikų, bet ir tų vaikų, kurių tėvai patis nepajegia jų užlaikyti iš priezasties stokos išteklius. Tokių šeimynų, kurių tėvai nepajegia užlaikyti atsakančiai, o tokių kudikių skaičius sykiu su kapitalizmo besiplėtojimu vis dauginasi. Šiandieninės žemos algos, kurias motina ir tėvas uždirba, tankiai užtenka vos tik jų užlaikymui, o apie jų kudikių atsakančią užlaikymą ir auklėjimą jau nėra kas maštyti.

Šiandien labai išsivystose kapitalistiskose šalyse tankiai atsitinka, kad tokie beturčiai tėvai vieton matyti savo kudikių augant amzinaime varge ir skurde, atiduoda savo kudikių auklėti, arba dar tankiau atiduoda į viešą prieglaudos namą.

Išrišimui šio šiandieninio apsiereiskimo valdžios irgi nemažai turėjo galvą palaūyti. Pakolei viešpataus šiandieninė draugijinė tvarka su išnaudojimu miniu, galutinas išrišimas nėra galimas. Vienok, sumažinimui tų nepageidaujamų apsiereiskimų šiandien šis-tas yra nuveikta.

Vargdienų vaikai dar ir iš kito atžvilgio padaro draugijai gana keblų klausimą. Didžiama darbininkų šeimynų šiaip-taip pajegia užlaikyti savo vaikus iš maisto ir drabužių atžvilgio. Bet tų vaikų sveikas kuniškas auklėjimas ir protiskas vystymasis visai negalimas. Viena, kad darbininko moteris neturi laiko vaikų prižiūrėjime, nes ji dirba per dienas dirbtuvėje, arba, jei namie, tai amžinai turi trusies. Antra, del tospat priezasties išdalies, bet svarbiausiai, kad patis darbininkai yra neužtektinai mokslo gavę, kad galėtų savo kudikius auklėti.

Betėvių ir vargdienų vaikų auklėjimo ir mokinimo klasiuose šiandien jau yra įsteigta, tai privatiškos, tai valdiškos įstaigos. Tų įstaigų veikimą ir darbavimąsi ir peržvelgsime sekančiame skyriuje.

II. NELAIMINGUJŲ KUDIKIŲ AUGIMAS IR AUKLĒJIMAS.

Auginimas: Priglaudimu ir auklėjimu kaip betėvių, taip ir vargdienų vaikų rūpinasi daugiausiai valstybinės įstaigos, nors yra gana daug ir privatiškų įstaigų. Privatiškosios įstaigos tankiausiai randasi įtekmė kokios-nors tikėjimiskos organizacijos. Kaip valstybinė, taip ir privatiškos įstaigos dar visai nesena pradėjo atsakančiai rūpintis tais kudikiais, kurie paliekami jų globoje. Apie tų įstaigų netinkamumą jų pareigų atlikimui labai aiškiai liudija sekančios skaitlinės: New York Infants Hospital 1895 m. netenka iš pavestų priglaudai kudikių 98%; 1896 m. — mirė 99%. Europoje nors irgi gana daug išmirdavo, vienok, ne tiek daug. Francijoje pavyzdin nuo 1869 iki 1873 metų iš visų paduotų globon kudikių numirė tiktai 40%. Amerikos priglaudos namai atsizmėjo taip augsta mirties skaitline delto, kad tie priglaudos namai yra privatiškos įstaigos, kuomet Francijoje buvo valdiškosios.

Auginimas kudikių gali būti trejopas: 1) nuolatinis, 2) laikinis ir 3) pagalbtantis.

Nuolatinis yra tuomet, kada kudikis yra visai tėvų apleidžiamas ir pametamas. Tas tankiausiai atsitinka su nevedusių porų kudikiams. Cion priglaudos įstaiga nieko daugiau negali daryti, kaip tik užsiimti jų pilnu išauklėjimu. Francijoje tuomi dalyku rūpinasi šalies valdžia, kuri turi tam tikslui tam-tikrą ministerijos skyrių, kuris atkreipia visą savo atydą to klausimo pasekmingam išrišimui. Priglaudimui kudikių randasi tam-tikri ligonbučiai. Juose kudikiai laikomi tiktai laikinai, pakol reikalinga atydus higieniskas ir medikaliskas prižiūrėjimas. Valdžia visokiais budais stengiasi surasti kudikio motiną. Kuomet surandama, tai bandoma prikaltinti, kad ji pasiimtų kudikį atgal. Jei motina reikalauja pašalpos, tai tokia suteikiama iš valdžios išdo. Negalint motinos surasti, po išlaikymui kudikio priglaudoje, atiduodama tokioms šeimynoms, kurios turi užtektinai išteklius ir nori kokį kudikį auklėti. Panaši sistema yra priimta ir kai kuriuose Vokietijos miestuose.

Vienoj, Austrijos sostainėje, kudikiai irgi auginami tam-tikruose ligonbučiuose. Kudikių motinos, jei surandamos, yra priverčiamos būti prižiūrėtojomis per tris mėnesius. Mat manoma, kuomet motina išbuna

tiek ilgą laiką su savo kudikių, ji nenori jo palikti. Kudikiai, kurių motinos nėra surandamos, yra auklėjami prieglaudoje. Anglijoje randasi irgi panašūs priglaudos namai, kur priimami kudikiai po iškvotimui motinos. Prieglaudos turtingai ir gerai įrengtos. Suvienytose Valstijose, kur kaip visų kitokių draugijinių įstaigų įkurime pastebiamas atsilikimas, taip ir šiame atvejuje yra negeriau. Iki nesena pamesti kudikiai buvo auklėjami biednųjų priglaudos namuose. Vėliau prasidėjo tvirtis tam-tikri privatiški priglaudos namai ir ligonbučiai, kurių sąlygos buvo labai blogos. Daugelyje vietų yra susitvėrusios tam-tikros "Kudikių farmos", kur paugejusieji yra visokiais budais išnaudojami, kad atgavus kudikio auginimb lėšas. New York ir Massachusetts valstijose kudikiai atiduodami į privatiškas šeimynas auklėjimui.

Laikinis auginimas naudojamas tuose atvejuose, kur kudikio motina arba tėvai nepajegia iš stokos materialio išteklius auginti ir prižiūrėti, kuomet jis yra mažas. Tokiuose atsitikimuose kudikiai yra paimami į auginimo įstaigas ir laikomi iki tam laikui pakolei tėvai gali pasiimti juos atgal. Kudikis gražinama tėvams prie pirmutinės progos. Jei tėvai reikalauja pašalpos, tai (Francijoje) tokia suteikiama. Skaitlius tokių kudikių, kurie reikalauja laikinio visuomenės kudikių auklėjimo vis didinasi sykiu su kapitalizmo plėtojimusi.

Pagalbtantis auginimas šiandieną kiekvienai darbininko šeimynai yra reikalingas. Pirmiau buvo jau pasakyta, kaip darbininkai nepajegia auklėti ir mokinėti atsakančiai savo kudikių delei stokos laiko ir žinojimo. Palengvinimui to dalyko miesto valdžios įvairiose šalyse tam tikslui įsteigia įvairias įstaigas. Išymiausiai jų yra Francijoje. Ten darbininkė moteris drąsiai gali palikti savo kudikį taip vadinamoje "lopšinėje" (creche), kur jis prižiurimas tam-tikrų mokinčių auklių. Priežiura atliekama už visai mažą užmokestį. Tos lopšinės yra užlaikomos miesto valdžios ir yra labai gerai įrengtos. Jose yra netik prižiurima paliktieji kudikiai, bet ir mokinami pagal kudikių protiską išgalę. Suvienytų Valstijų miestuose randasi taip vadinamos "dieninės auklėtuovės" (day nurseries), kurios nors nėra taip gerai įrengtos, kaip Francijos miestų "Creche", vienok, savo pareigas atlieka gana gerai. Tankiausiai jos užlaikomos miesto valdžios ir jokio užmokesčio neimama. Kitose šalyse randasi panašios įstaigos, kurios prižiurima darbininkų kudikiai, kuomet jų motinos randasi prie darbo. Geriausias vienok yra Francijoje.

Mokinimas: Sekantis svarbus klausimas, tai ką daryti su paaugusiais kudikiams. Seniausis budavo atiduodami pas amatininkus amato mokinties. Vėliau tapo įsteigta įvairios mokyklos tų betėvių ir vargdienų kudikių auklėjimui.

Vokietijoje randasi daugybė mokyklų, kuriose paaugę betėviai vaikai yra mokinami amato. Tos mokyklos sutvertos pagal garsiosios Rauhes Haus mokyklos metodą. Kudikiai išmokinami amato ir suteikiama jiems užsiėmimai.

Anglijoje randasi taip vadinamos "driskių mokyklos" (ragged schools) įvairiuose miestuose privatiškų filantropiškų draugijų užlaikomos. Sulig skaitliaus jas lankačių mokinių iš valstijos išdo suteikiama atsakanči pašalpa.

L. F. d'M-R.
T. b.)

Moterų Skyrius.

PAŽVELGKIME KLAUSIMAN GILIAU.

Pažvelgus iš vienos pusės ir kitos, nurodę kaip merginos vyrus ir kaip vyrai merginas išnaudoja, dabar užklausi A. A. kas yra brangesniu: dora, ar doleris? Rodosi, kad nieks sąžiningų žmonių negal pripažinti vertingesniu dolerį už dorą. Jeigu taip, tai mergina išvaikino išviliodama dolerį visgi negali but tiek kaltinama, kiek vyras, kuris išplėšia merginai dorą, kuris sumina į purvus jos vardo garbę, kuris palieka ją visam gyvenimui nelaiminga. Katros pusės išnaudojimas yra baisesnis ir vertesnis pasmerki. A. A. tolesniai suklasifikuoja mo. Manau, kad A. A. supras. merginas į dvi rūši: į atvykusias ir į čiagimes. Tas atvažiavimas bei čia gimimas jokios svarbos neturi žmogaus psichologijai. Jeigu yra koks skirtumas, tai tik kulturiskas. Kulturingas žmogus visada daugiau vaduojasi protu, nesau jausmais. Proto augstumo laipsnis nevisados nustatomas mokslo. Tame daug veikia prigimtinės arba charakteris. Iš tų visų atžvilgių negalima skirstyti į rūšis vien tik sulig gimimo vietos. Gali buti prakaliniausia mergina atvažiavusi iš nekulturningos musų Lietuvos, gali buti tokia-jau ir iš čia gimusiųjų. Taip lygiai galima sakyti ir atbulai. Delto pasakot apie tai, ko neišmanai, yra visviena neišmintinga. Kalbėti ir spręsti apie žmogaus psichologiją gali vien tie, kurie tai mokslo šakos pašvenčia amžių laiką. Man čia ne apie tai reikalas kalbėti, vien apie santikius vyrų su merginomis, apie ką ir A. A. pasiryžo rašyti, tik viską suvėlė į kruvą ir iš to savo mišinio jokio išvedimo nepadare.

Kiekvienas žmogus privalei gerbti savo "aš". Kas kitaip daro, tas nevertas, kad jį kiti godoty. Kas savęs negodoja, tas nevangia jokių jį pažemininciu darbų. Draugijoje gyvenant visi darbai, kurie pažemina tą, kas juos atlieka, yra kenksmingi kitiems, kitaip jie nebutų vadinami "pažeminanciais". Vyras, kuris maino meiluzes, tankiai savo pasiteisinimui pasakoja, "del tyrinėjimo jų psichologijos" mano atliekų gerą darbą. Tik jis užsimiršta savo psichologiją, kuri neleidia jam suprasti, kad tas jo darbas nėra kiek jį nepakelia, bet greičiau bus atbulai. Tas tyrinėjimas neapsieina be apvylymo; mergina patiki graziems žodžiams, užsivai blizguojas, svarbia — o tas tyrinėtojas sau juokus daro ir ugnia žaidžia. Apleista, pašiepta, išjuokta tur jausti kerštą ir auklėti sąvyje piktas žmogiško charakterio ydas. Tuomi toks "tyrinėtojas" nėra draugijai blėdį, o ne labia. Tokie darbai yra pažeminanciais taip-pat, kaip ir pasikešinimas ant doros. Žinoma, daugelis panašių vyrų pasakys, kom kvailos tiki. Bet ar tokie pamasto kada, kokios sąlygos verčia merginą tikėti vyro melais? Sakysim, kodėl jos negodoja to savo "aš" ir negina tojo "aš" garbę. Bet pasakyt tokiems išmintingiems vyrams, kad jos neturi draugijoje balso, kad save apgynus, kad joms reikalingas yra pripažinimas pilietiskų teisių, tai iš minimų filisterių pasipils kaip iš maiso pašiepimų ir apjuokos argumentų. Suprantama, kad čia jų pačių instinktas verčia juos tai daryti, nes jaučiama, kad su turinčia žmogaus teises moteriskę negalima butų taip kaip dabar pasielgti, taigi ir nebutų gerai. Joks piktadarys nenori, kad butų teismai. Ištvirkėlis nenori, kad butų panaikintos sąlygos, leidziančios ištvirkimą.

(T. b.)
J. Kulikauskas.

SATIRO UZPEČKIS

MEMORIALAS.

Visųbaisiausios Velniai! Mes visi, kurie gerbiame tautą ir rupinamės šventu katalikišku tikėjimu, kurie išpažstame jo augstą didybę Lietuvos didžiojo kunigaikščio Nikolajaus II, mes, kurie geidžiame visiems vokiečiams, austrams ir kitiems Rusijos priešams paskutinio galo, ir kurie taip norim, nors musų didžiojo kunigaikščio mylistai tas nepatinka, kalbėti lietuviškus poterius. Visi kartu iš viso pilvo, maldaujame tavo visų baisesius didybės, kad užgintum visiems socialistams kalbėti apie tai, ko mums nereikia, o ypač, kad jie paliautų kalbėję ir rašę apie revoliuciją, kad nedalyvautų visuotinam lietuvių seime, kad užčiauptų savo burnas ir nekaltėtų nieko, besipriešindami caro valdžiai, ir kad užspringtų besipriešindami tautiškos palaimos draugystei "Vyčiams".

Jei tavo didybė neįstengtu to viso padaryti, velinam pasikviesti visus tau pritariančius velnius ir velniukus.

Vardan visų mums pritarėjų, pasirašom Klerikalų ir Patriotų Valdonai. Paršas.

VISŲ VELNIŲ VALDYTOJAU!

Meldžiame kuogreičiausiai duot mums atsakymą, kokias tur akis velniai. Mes žinome, kad pas mus ant žemės turi žaliais akis tigrus, vyzunai ir tiems panašūs sutvėrimai. Dabar pas mus katalikų vadovas apreiškė, kad nuo musų raudonosios "Kovos" jiems akys pažaliavo, taigi prie kokios rūšies tuos naujus žaliaakius turime priskaityti, jeigu nē velnių nebutų žaliaakiai. Raudonieji.

KLAUSIMAS.

Mes visos tango šokėjos kreipiamės į tavo velnišką didenybę, melddami atsakyti mums, ar ten velniškame užpekyje kur-nors nesiranda musų kunigo Kazoko gospadinė. Anądieną jis pasakė, kad mes visos gyvename su velniais, mes norime žinot su kuo gyvena kunigo Kazoko gospadinė, kuri geriausiai iš musų visų tango šoka. Už mus visas prašo Inkognito.

SLYVOS SU KOJOM.

Vieną kartą du katalikai po išpažinties ir gerai įkaušę, nuėjo slyvų vogt. Jurgis, buvo senas amerikonas, o Petras gri-norius. Jurgis, sako Petriui: Tu rink, o aš lipsiu į medį krėst. Jurgis krečia, o Petras renka ir kaip kokią valgo. Bet staigu klausia: "Jurgis, ar Amerikos slyvos su kojom?" "No, no!" — atsako Jurgis. "Aš vieną suvalgiau su kojom", — atsako Petras. "Tai tu suvalgiai varlę", — paaiškino Jurgis.

(Iš B. ir K.) P. M. Kapsukas.

ATTITAIŠYMAS PAKLAIDŲ

"Kovos" Raudonamjam num. po straipsniu "Zvaigždutės ant Sąjungos padangės" per neapsižiurėjimą neįdėtas L. Pruseikos parašas.

Militarizmo užkariavimas.

Militarizmas auga kiekviena diena ir pagalių užkariavo sekancias tvirtoves-mokyklas.

Į labai trumpą laiką visi mokyklos mokiniai persiėmė karės dvasia taip, kad jie net ir tikrą savo tėvą vadino: — Jusų didybė tėtė...

Vyresnius brolius vadina "dėdėms", o jaunesniems ant kiekvieno žingsnio stulkelėja į pasmakrį ir stato "po karabinu".

Vienas dalykas juos kankina — mokyklos forma. Mokiniai mokytojus visada vadina cholerosimis. Kas tai matė!..

Augštesnės klesos mokiniai visa gerkle galėjo rėkaut ir kelti didžiausią betvarę.

Reikia klesifikuoti, perbudavoti taip, kad būtų vyriausybė. Direktoriai pradėjo vadintis "gimnazijos generolais".

Gimnazijos mokslo inspektorius—brigadierium,—kiti visi vadinosi sekanciai:

Rotmistras — aritmetikos mokytojas.
Poručikas — Francuziškos kalbos.

Bombarduotojas — Matematikos.
Vachmistras — Rusiškos kalbos.

Unter-oficierius — Istorijos ir tt.
Lekcijos atsibuna sekanciai:

Mokytojas įeina į mokyklą ir sukamduoja:
Rrrota-aa strois!

Mokiniai visi sustoja.
— Poterius!

Mokiniai gieda maldas, paskui sėdasi ir iš kišenių išsiima knygas.

— Jonai! — šaukia mokytojas.
— Čia! — gerai, kareiviškai atsako Jonas.

— Marš prie lentos!
Jonas prieina prie lentos ir pradeda savo lekciją.

— Kas buvo tokis Mininas?
Jonas atsako:

— Mininas buvo skerdikas, mėsininkas ir patriotas, mylėjo mušti lenkus, kas priparodo, kad visi patriotai turi būti skerdikais, ir nugalabinti ką-nors iš svetimtaučiu.

— Bravo!... Pranešk savo artimiausiai valdžiai-motinai, kad ji tau šiandien duotų ant pietų vieną bifstiką daugiau.

— Petrai!
Išeina Petras.

— Kuom buvo atsižymėjęs Maliuta Skaratas?
— Maliuta Skaratas buvo atsižymėjęs tuomi, kad mokėjo gerai karti, ir galvas kapoti, už ką savu laiku jis pramintas koriku.

— Ir jau viskas?
— Dar jį vadino negražiais žodžiais.

— Taviškai išeina, kad korikas negražus žodis?
— Tikrai taip, jusų malonybė!

— Žiopy! Pasakyk savo artimiausiai valdžiai-tėvui, kad tau kailį gerai išveltų.

Pabaigus "mokslo" šaką kiekvienas gauna medalį.
Ant gatvės labai tankiai galima sutikti gimnazistą su apkarstyta medaliais krutine.

Ant klausimų gimnazistas noriai atsako, lyg tai jo būtų disciplina. — Tą medalį už ką gavai? — klausia praeivis?

— Už sukapojimą prieš francuziškos kalbos.
— O šita su raištelium?

— Už apkulimą prasikaltusio prieš, vidurinės rusiškos gramatikos.

— Na, o tas ženklelis su sukeistais šautuvais?
— Už didį šuoį geografijos srityj.

Kad visa mokykla persigėrė militarizmo dvasia, tai mokyklos perdėtiniai pradėjo slėptis, kad jie mokinti, ir visada pasirašinėdavo kryžiuokais.

Liaudies švietimo ministerija pasakė:
— Dabar laikas žengti paskutinis žingsnis. Ir išsiuntinėjo cirkuliarą, kuris skamba šiaip:

"Skaitant žodį "mokykla", "gimnazija", yra necenzurišku ir įžeidžiančiu patriotiškus jausmus, mes nusprendėm pakeisti, kuris daugiau atsakys reikalui žodžiu—"kazarmė". Taigi nebus mokykla, gimnazija, bet "Liaudies švietimo kazarmė".

Po cirkuliaru parašas Liaudies švietimo Ministeriaus. Neišskaitomas. (Iš O. L. d'Or.) A. Dagis.

JIE ĖJO.

...Ir dengė jų veidus miglota rasa
Kuomet gi per mišką jie ėjo...
Ir ukuose dulkių jiems nyko šviesa,
Tik miškas taip niurkliai šlamėjo...

Jie ėjo eilėse, surėmę pačiais
"Į karę"... jų lupos kartojo,
Tik vadas retkarčiai "ei vyrai sparčiau!"
Suriko ir pirma jų jojo...

Jų mintys paliko kaž-kur ten toli,
Jie žengdami, rodos, jų laukė...
Jau nerias už miško saulutė skaisti,
Jų eilės vis traukė ir traukė...

Rytojui dienelė pasauliui išaus,
Ar daug jų sulauksią jos galo?
Gal žemė kraujuota jų kaulus priglaus —
Jie eina — jie zuti privalo... M. V.

Uždegk mums dvasią.

Tekėk greičiau skaisti saulutę,
Tamsi naktis jau baigia nykt,
Nors žvėrys drasko mus pasiutę,
Mes eisim laisvę, tiesą gint.

Tik mintimis uždegk mums dvasią,
Iš jų pasemsiu sau spėkų
Ir su tavim mes žengsim drąsiai
Prie idealų mus šventų.

A. Tekorius.

Už Laisvę ir Geresnį Buvį.

(Atsiminimas jauno moksleivio.)

Vieną šventą vasaros dieną, žmonės meldėsi bažnyčioje. Saulutė, pasirodydama iš už-debesų, švietė per siaurus bažnyčios langus ant galvų tukstančių žmonių, kurie meldėsi ir prašė dangaus, sveikatos, laimės, o visųlabiausiai laisvės ir geresnio buvio, tikėdami, jog Dievas už jų karštas maldas teiks atlyginti. Kunigėlis, kaip dušelių ganytojas, bijodamas, kad avelės nepaklystų, pasakėjo visokių bauginančių žodžių, iš kurių galima spręsti buvo, jog kunigėlis labai tikintis žmogus, nes savo žodžiams liepė tikėti, o nesistengė jų patvirtinti faktais.

Niekuomet nepamatodamas ir neprirodydamas piktųjų dvasių, pragaro ir tam panašių dalykų buvimą, šaukė visu balsu ir liepė tikėti į panašius dalykus, o netikėliams grasino panašiomis baidyklėmis, kaip antai: pragaro ugnies karštumu, piktųjų dvasių nuozmumu ir tt... O už vis labiau, tai klievo "cicilikams", anot kunigo žodžių, kurie buk saką, jog Dievo nėsą, kunigų nereikia, ir tam panašias neteisybes užmėtinėjo ant tų nelaimingųjų, o gal but, ir teisybė, kad tie, anot kunigo žodžių "cicilikai" ir užsipelnė tokių barimų. Kunigas po kiek sykių liepė žmonėms tų "cicilikų" nepriimti į savo namus, išduoti juos policijai arba sugavus juos pristatyti jai, o jeigu paskutiniai nenorėtų geru pritarti, tokiamnugalabinimui bei suėmimui, tai varu juos priversti; ir dar aiškino, jog už užmušimą "cicilikų", tai žmogus nors ir netiki į Dievo esybę, gali rasti pas Dievą atleidimą nusidėjimui.

Iš tų kunigo paaiškinimų, aiškiai galima buvo matyti, jog jis visai pamiršęs penktąjį Dievo prisakymą ir dešimtąjį apie meilę artimo. Nors žmonės ir klausė bei tikėjo tiems kunigo žodžiams, garsiai skambantiems, bet kuris tik turėjo sveiką sąžinę ir spėką mąstyti, mąstė sau, kaip čia galėtų būti? Ir draug su tuo galvojamu žmoguje užgimė noras iširti ir arčiau susipažinti su tais "cicilikais", tokiais baisiais anot kunigo žodžių, priešais tikėjimo ir bažnyčios.

Ir kaip tyčia. Ką tiktai po pamaldų visi žmonės išėjo ant turgavietės, tuojaus kažin-koks jaunas, matyt mokintas žmogus, pradėjo sakyti savo pamokslą.

Tas nepažįstamas žmogus pasakėjo ir prirodinėjo, kaip žmonės, o ypač tamsieji valstiečiai ir darbininkai, yra skriaudžiami dvarponių, kunigų, teismų ir net pačios valdžios, kuriai jie ištikimai tarnauja, o už tą tarnavimą tankiai yra užmokama didžiausiomis skriaudomis. Nurodinėjo, kaip reikia iškovoti laisvę ir geresnį buvį, idant žmogus galėtų pragyventi žmoniškai, ir savo vaikus nors truputį pamokinti but galima. Nurodinėjo, kaip reikia mylėti artimą ir turėti tikrą brolišką vienybę, ir tankiai kartojo: "vienybė, galybė", iš ko galima suprasti, jog pamokslininkas stengėsi įkvėpti meilę artimo ir vienybę į žmonių širdis.

Dabar tik suprato tas tamsus artojas, jog ir bažnyčioj, jam meluota ir ne meilės, bet neapykantos mokytas. Dabar tik tas žmogelis, kurs klausydams kunigo žodžių, abejojo apie tuos "cicilikus", suprato juos, ir vadino savo draugais, o ne kokiais ten bedieviais.

Po ilgos prakalbos tapo išberti atsišaukimai: "Į brolius darbininkus!" Kuomet žmonės su žingeidumu skaitė tuos ant jų iškilo raudona vėliava—ženklas vienybės ir brolybės: "Visų kraštų darbininkai vienykitės!" "Teprasmenga nuozmus biurokratizmas!" "Tegyvuoją socializmas!" Pamačiusi tai minia sušuko: "Tegyvuoją vienybę!" Minioje suskambo balsai dainos:

Drasiai, draugai, nebijokim
Eiti išvieno keliu!
Laisvę mes sau atkovosim,
Daug jau mes turim spėkų!

Dainuodama dainelė minia pradėjo eiti viena musų miestelio gatvių. Kuomet dainelė pabaigė, pradėjo dainuoti "marselietę". Taip dainuodama ir vaikščiodama gatvėmis minia drauge nešiojo raudoną vėliavą, kurią tykus vėjalas išlengvo pureno.

Ta raudona vėliava sužadino jausmus vargdienio žmogaus, kurie verste-vertė jį trokšti atlyginimo skriaudikams už nukentėtąsias skriaudas.

Po ilgam vaikščiojimui visa minia grįžo į turgavietę ir antrą sykį buvo paleisti atsišaukimai, kuriuos žmonės

sugriebę skaitė ir dėjo kišenin, kad parnešti namon ir paskai-tyti savo namiškiams.

Minia pradėjo jau skirstytis, kaip staiga, lyg smarkus vėjo užimas, suužė, sukaukė ir pasigirdo balsai:

— Dragunai, dragunai!
Tą dieną dvarponio Komaro dvare buvo dragunai. Komaras juos vaišino, nes prieš tą dieną jie buvo atjoję į jo dvarą streikuojančių darbininkų malšinti. Dabar jie, pasiūsti minion, vėjo greitumu atuzė ir pradėjo blaškyti minią, kaip viesula sausą smėlį. Kiek tenai skausmo, klykmo ir išgascio buvo!

Kuomet minia likosi išblaškyta, kareiviai sustojo lyg tigras įjėskantis naujos aukos. Užstojo tyla prieš audrą. Vyras, matydams savo pačią sumindžiotą arklį kojomis, tėvas bei motina savo vaiką sukapotą, sielvarto patraukę, negalėjo susiturtėti. Audra, baisi audra pakilo. Kaip lietus pasipylė akmenis iš rankų vyrų, moterų, senių ir jaunų. Minia troško keršto. Nežiurint į mirtingą pavojų, minia susirėmė su kareiviais. Kareiviai, neturėdami vietos tarp triobų, negalėjo šaudyti ir pabėgo taip toli, kad akmenis jų nebesiekė. Pasipylė šuviai. Minia susvyravo ir metėsi bėgti. Šuvių zalpai lydėjo bėgančią minią. Kuomet visi išbėgojo ir nebuvo ko šaudyti, pradėjo šaudyti į bažnyčią, ant kurios sienų dar ir šiandien lieka žymės, pasilikusios lyg del atminimo kraujo praliejimo už meilę, laisvę ir brolystę.

Keletas nelaimingųjų už laisvę ir geresnį buvį kovotojų krito nuo kareivių kulku. Sekancią dieną jų kunai tapo iškilmingai draugų palaidoti, o dvasia jų liko...

Taip tai užsižymėjo pas Joniškiečius 1905 met. už laisvę ir geresnį buvį!

J. Saturnas.

Iš Philadelphijos.

VISKAS "PO UKAZU"

Rugsėjo 18 d. vakare atsibuvo lietuviškų draugysčių sąryšio bendras susirinkimas. Susirinkimas buvo šaukiamas del apsvarstymo visuotino lietuvių politiškojo suvažiavimo. Dalyvavo apie 25 draugystės. Susirinkimas buvo Sv. Kazimiero parapijos bažnytinėje svetainėje. Atsidiarius susirinkimui kun. Kaulakis tuojaus pasirodė viską valdančiu. Pradėjo pasakot pasakas apie karę ir reikalą šelpti nukentėjusias nuo karės lietuvių šeimynas Didžiojoje ir Mažojoje Lietuvoje. Liepė perskaityt Rymo-Katalikų Federacijos išleistą atsišaukimą ir pasukui rinkti atstovus į Chicaginį seimą. Išrodė, kad viskas jau senai apsvarstyta ir apgalvota, tik kunigėlių planus užtvirtint, ir viskas atlikta. Smelstoriui visą dalyką pakreipus kiton pusėn, nurodant, kad vienuolinas lietuvių politiškas seimas atsibus ne Chicagoje, bet New Yorke, tuojaus kilo susirėmimas dviejų srovių: pirmieviskos su atgaleiviška. Prispirtas kertėn kun. Kaulakis apreiškia, kad New Yorke suvažiavimas nekrikščioniškas (turbut kunigėliai visus lietuvius, kurie tik tamsiems jezuitiškiems planams aklaui nepritaria, vadina nekrikščioniais—gal žydais?) Kuone visas susirinkimas stojo prieš kunigijos be žmonių balso sutaisomus planus; atsisakė rinkti delegatus į Chicagos dvasiškių tėvelių ir dvasiškojo sunaus Gabrio sumanytą seimą. Pasirodė, kad jau kun. su savo ištikimiausiais išrinko savo zakristijonus ir pasiuntė į Chica-

PLANAS NEPAVYKO.

Užsidiarius draugysčių sąryšio susirinkimui ir žmonėms išėjus, svetainėje pasiliko da nariai tų šešių draugysčių, kurios buk rinko delegatus į seimą. Netikėtą surpryzą kun. Kaulakiui padarė ir šios draugystės, atsi-sakydamos mokėt delegatų kelionės lėšas, nes delegatai iš-rinkti nelegališkai. Ir šitos pa-sakė, kad Chicaginio seimo ne-pripažįsta reikalingu.

Draugai Naudokite Proga!

Jau baigiasi laikas "Kovos prenumeratos papiginimo. Su 1-ma diena Octoberio "Kovos" prenumerata bus vėl \$200.

Kas norite gauti "Kovą" už \$1.00—skubinkite užsirašyti. Greitai siųsk vieną dolerį, o gausi "Kovą" per visą metą.

Naudokitės proga, kas gyvas, nes tokios progos daugiau nebus.

Draugiškai
"Kovos" Administr.

PO KAREI EUROPOS SVENTORIUJE.

Visi kartu: "Buvo žmogus ba-a-a — gotas! Buvo žmogus ba-a-a — gotas!"

Korespondencijos.

NEW HAVEN, CONN.

Rugsėjo 6 d. atsibuvo prakalbos LSS 27 kp. Kalbėjo drg. L. Pruseika. Publikos buvo apie porą šimtų ir visus, kaip rodos, prakalba pilnai užgandino. Prisirašė prie kuopos trys merginos ir vienas vaikas. Prenumeratos "Kov." gauta 3 dol.

Cicilistas.

CLEVELAND, OHIO.

LSS. 3 kp. parengė prakalbas "Raudonosios savaitės" 7 d. rugs. Kalbėtojai: J. Danta iš Toledo, O. ir J. Bartkevičia, moksleivis iš Valparaiso universiteto. Prie kuopos prisirašė trys nauji nariai, tarp kurių dvi merginos. "Kovą" užsiprenumeravo 4 ir keturių priduta antrašai, kurie pribūsia kuopos mėnesinį susirinkimą prisirašyti prie LSS. 3 kp.

V. Jurkšietis.

ELIZABETH, N. J.

LSS. 147 kp. surengė trejas prakalbas 6 ir 7 dd. rugs. M. Breners svetainėje. Nedėlio kalbėjo J. Šukys, du maži vaikai padainavo keletą darbininkų dainelių ir N. Tumanutė padeklamavo. Panedėly kalbėjo L. Pruseika. Publikos buvo pilna svetainė per abi dienas. "Kovos" arti du šimtu egzempliorių išparduota. Knygų išparduota už penkis dolerius. "Kovai" naujų prenumeratorių — penki, ir kitiems soc. laikraščiams apie tiek. Naujų narių prie kuopos prisirašė 9.

Trečios prakalbos atsibuvo Bayonne, N. J. su tikslu atgaivinti LSS. 36 kuopą. Kalbėjo J. Neviackas. Susirašė 10 narių ir tokio būdu 36 kuopa liko atgaivinta.

R. Barauskas.

BINGHAMTON, N. Y.

Linksma pranešti, kad "Raudonoji savaitė" pavyko. Nuo 4 rugsėjo iki 13 rugs. LSS. kuopa gavo 20 narių, kurių tarpe 5 merginos. "Kovos" užrašyta ir arti 20 egz. Knygūčių parduota apie už \$10.00. "Kovos" raudonas numeris pasiekė visas lietuviškas stubas. Reikia tik daugiau darbo, daugiau energijos, o mūsų eilės dar gali gerokai pasididinti.

13 rugs. buvo prakalbos šv. Juozapo draugystės. Kalbėjo J. Neviackas iš Brooklyno. Kalbėjo apie vertę ir naudą pašėpinių draugysčių. Taipgi ragino rašyti į Juozapo draugystę. Naujų narių prisirašė apie 20. Šios prakalbos buvo surengtos pamėnėjimui 10 metų sukaktuvių nuo gyvavimo šios pirmos šv. Juozapo draugystės mūsų miestie. Seniaus toji dr-tė rupinosi daugias dvasiškais reikalais ir tvėrė parapiją, vėliau gi jos rūpesčių tapo sutverta bendrovė statymui tautiško namo. Dabar draugystė yra laisva.

Aukų padengimui lėšų surinkta \$3.25.

Esdzei.

PITTSTON, PA.

6 d. rugs. Pittstono lietuviai pažymėjo kaip "Raudonosios savaitės" dieną.

VII Rajono triusu buvo surengtos prakalbos; kalbėjo drg. S. Michelsonas. Žmonių susirinko gana daug.

Pažymėtina, kad šios prakalbos buvo nepaprastumu: parduota daug literatūros ir užrašyta keliolika įvairių laikraščių, prisirašė trys nauji draugai prie 32 kp. ir daug pasizadėjo ateiti prisirašyti per susirinkimą.

Bet.. užtai Kasakaičiui pradedta nesisekti. 7 d. rugs., vyskupas šventino lietuvių bažnyčioje varpą. Paprastai vyskupui priimti rengiama paroda, ir buvo kviečiamos visos bažnytinės draugijos. Įžymesnės draugijos nutarė nedalyvauti parodoje, tautai, Kasakaitis matydamas, kad bus visai prasta su jo paroda—

paskutinę dieną pranešė, kad parodos visai nebus. Kurie buvo susirinkę paroduoti, kad kuonigas neleidu, tai supykę išsiskirstė pasakę: "Kad nēr parodos, tai tegul įsiai sau vienas ir poteriūs kalba".

Tuli mūsų socialistai ir gal net "idealistai" vis da silpni dvasioje. Jie kartais važiuoja kelias mylias, kad išgirsti soc. prakalbas, bet savame mieste jie nedalyvauja.

Michelsono prakalbos pertraukoje deklamavo Arminienė ir Karsokas. Paskutinis pasakė ir trumpą prakalbą, ragindamas publiką lankytis į Lietuvių Knygyną ir jį remti. Daugiau tokių prakalbų!

Raganos Jonas.

WATERBURY, CONN.

Rugs. 5 d. atsibuvo LSS. 34 kp. surengtos "Raudonosios savaitės" prakalbos. Žmonių prisirinko mažai. Mat buvo tam-tikros priežastys, del kurių negalėjo daugiau atsilankyti. 34 kp. LSS. choras negalėjo dalyvauti nes daugelis choristų ir choristų dirba pas biznieriūs krautuvišė. Kalbėjo drg. J. Perkunas. 34 kp. LSS. prisirašė 3 vyrai ir 1 mergina. Keletas užsirašė "Kovą".

Rugs. 7 d. 34 kp. LSS. atsibuvo baliūs. Premijas už valcą laimėjo, Trimitų panelė Mikeiliūtė, už klumpakojį laimėjo Trimitų drgė A. Kušliūtė. Už 184 atvirutes laimėjo aukso žiedą drgė A. Kušliūtė, 34 kp. choristė. "Kovos" raudonojo numerio parduota pusėtinai.

Spalių 4 d. Waterburio L. Jaunuomenės Politiskās klubas rengia prakalbas. Kalbės drg. George Spiess ir F. J. Bagočius, taipgi yra užkviestas ir 34 kp. choras dainuoti.

Liet. Ukėšų Pol. Klubas išrinko drg. J. S. Pruselaitį delegatu į Politiskā Seimā, kuris atsibūs New Yorke.

Į Waterburio visų draugysčių konferenciją nuo 34 kp. LSS. delegatai išrinkti drg. K. Andriūsis ir P. Baltrenas. Nuo 34 kp. choro delegatai išrinkti drg. J. Pruselaitienė ir K. Jakimavičius.

Spalio 30 d. 34 kp. LSS. choras rengia privatiškā maskarado balių. Rengėjos yra merginos.

Pl. Motiečius.

BRIDGEWATER, MASS.

Rugs. 12 d. LSS. 129 kp. surengė Raudonosios savaitės paskaitas. Paskaitą skaitė drg. J. A. Bekampis iš Bostono. Paskaita buvo gana ilga ir užėmė publiką taip, kad jeigu ji da teikilgai būtų besitęsęs, visi būtų atydžiai klausę. Pertraukė buvo deklamacija panelių S. Pacevičiūtės ir R. Berenaitės. Žmonių buvo apie 2 šimtai. Prie kuopos prisirašė 3 nauji nariai. 3 užsiprenumeravo "Kovą". Aukų lėšoms padengti surinkta \$8.41. Literatūros parduota už \$3.05.

J. Tolivaiša.

MONTELLO, MASS.

Rugsėjo 13 d. Liet. Taut. Namu dr-ja surengė viešas diskusijas tēmoj "Ar "vyčiai" neša naudą darbininkų klesai, ar ne?" Pirmiausiai J. Balionis trumpą prakalbą apipiešė, kas yra "vyčiai" ir kokis jų tikslas.

Paskui prasidėjo diskusijos. Ginti "vyčių" poziciją stoji tulas P. B-sys. P. B-sys stengėsi iškraipyti ir pasiūlyti nekuriuos P. B-nio išsitarimus; bet pastatytų J. B-nio argumentų neįveikė sumušti.

"Vyčių" priešai gana faktiškai nurodė kokią "naudą" neša "vyčiai" darbininkų klesai. "Vyčių" apginėjai aiškino "vyčių" naudingumą tuomi, kad jie lavinasi įvairių gimnastikų kas, esą, sveika kunui, o "sviekame kune tvirta dvasia" — sakė "vyčių" apginėjai. Beje, prieš užsibaigimą diskusijų, štai kokia tragi-komedija išvydau: apie pusę tuzino "vyčių"-vaikėžų po

komanda savo "heršto" J. Ramanausko puolėsi į svetainę, kur atsibuvo minėtos diskusijos ir, atkreipdami ant savęs publikos atydžią bildėjimą, — lig išsigandę, akis spindėjo kaip kačių ir rankos susikišė iki alkunių kišeniūsna — bizna nusibeldė kitan galan svetainės.

Zinoma, iš tokio keisto tų vyrų apsiėjimo publika ironiškai nusiuko. Diskusijų pirmininkas tų "smarkuolių" užklaušė gal jie nori dalyvauti ginčuose paskirtoj to vakaro tēmoj. "Vadas" gi gavęs balsą pradėjo savo "credo". Kareiviai tik klausėsi...

J. Ramanauskas nieko naujo nepasakė, atkartoj paprastą "vyčių" filosofiją. J. Balionis padarė išvedimą, kad darbininkams, nuo mažytės "besigimnastikuojant" dirbtuvėse prie sunkių darbų daug reikalingiau yra sociai pavalyti, gerai pailšėti, o tuomet, esą, stipresnis bus kunas ir "dušia", negu nuo muštrų. Patarė stoti "vyčiams" socialistų eilėna ir kovoti už geresnę ateitį... "Vyčių" "herštas" atkirto: "socialistai turi už tikslą griauti šventą tikėjimą! Aš skaičiau Markso-Engelso "Kapitalą", kur parodo, jog socialistų principu yra griauti tikėjimai-religijos!"

Matyt, kad tas vyrukas netik "Kapitalo", bet nē šiaip socialistiškų raštų nėra skaitęs! Kitaip nedrįstų taip meluoti...

Po diskusijų leista publikai nusverti, kurioj pusėj teisybė. Publika, išskiriant 3 vyčius, vienbalsiai išsireiškė, jog "vyčiai" nenaudingi darbininkų klesai.

Ariogalietė.

SO. BOSTON, MASS.

Rugs. 7 socialistų svetainėje atsibuvo diskusijos, "kokią naudą atneš darbininkams "vyčiai". Diskusijos atsibuvo pavyzdinčiai. Publikos buvo apie porą šimtų.

Rugs. 8 d. toj pat svetainėj buvo skaityta paskaita "Socializmas, kunigija ir laisvamanybė", skaitė drg. P. Kurkulis, paskaita buvo gera, gal per daug bedieviška, ir skaitė gerai, žmonės buvo užgandinti, publikos buvo apie 200.

Rugs. 9 ir toj pat svetainėj, atsibuvo prakalbos, kalbėjo Bagočius; ir, kaip paprastai jo kalba buvo bagočiška; klausytojai buvo užgandinti, publikos buvo apie 300. Lietuvos fondui tapo surinkta \$10.00, kurie pasiliks pas 60 kp. kasierių iki taps išrinktas tam-tikras visuotinio seimo kasierius.

Kiekvienu vakaru buvo parduvinėjama "Kovos" numeriai, kurių jau yra parduota apie 500, ir užrašyta po \$1.00 ant metų "Kovos" skaitytojų 35, ir apie 10 kitų socialistiškų laikraščių.

J. P. Raulinaitis.

EASTON, PA.

Cia atsibuvo prakalbos. Kalbėtojai buvo vietiniai, lenkai, kurie kaipo marksistai, nurodinėjo naudingumą jungtis su tarptautiškais socialistais. Buvo tokių, kurie stoji prieš ir geidė kad reikalinga jungtis prie Chicago frakcijos (ar yra nemarksiška soc. frakcija? Red.), kuri esant revoliucioniškesnė, bet balsuojant kurkas daugiau pasirodė marksistų; tuo tikslu ir susitvėrė kuopa susidedanti iš 17 narių.

Mes lietuviai socialistai sveikame draugus lenkus socialistus, ne delto, kad keletas lietuvių, mokančių lenkiškai prisitrušė, bet delto, kad apsirinko tiesiausia kelią darbininkškame judėjime. Lig šiam laikui daugelio musikių darbininkų atsipyrių sakydavo: "ot lenkai, tai suvis kitoki ir kur-kas geresni socialistai", mat nebuvo jų kuopos, dabar galima prigulėti ir prie gerųjų socialistų.

F. L.

DUREYA, PA.

Rugs. 9 d. atsibuvo čia VII-

to LSS. rajono surengtos prakalbos. Kalbėjo St. Michelsonas iš So. Bostono. Publikos susirinko apie 100 asmenų. Prakalba paliko ant klausytojų gerą įspūdį. Rods atsirado keli puslakiniai, kurie norėjo suardyt prakalbas, bet tuos apsvaigėlius greit nuraminta. Prie LSS. kuopos prisirašė 9 nauji nariai, kurie ir sutveria naują sąjungos kp. K. Arminas iš Pittstono pasizadėjo visą tvarką užvesti naujoj kuopelėj.

Aukų surinkta 2 doleriai su centais. Literatūros, o ypač raudonojo "Kovos" num. apšičiai parduota.

P. Švedas.

DORRISVILLE, ILL.

LSS. 187 kp. surengė prakalbas 13 d. rugs. š. m. Kalbėjo drg. T. J. Kučinskas. Kalbos tema buvo: "Karių istorija".

Kalba pavyko neblogai. Žmonėms kalba patiko. Gal nepatiko tik tiems, kurie akiai paskui kunigį seka. "Kovos" raudonojo num. daug išdalino žmonėms uždyką. Žmonės labai džiaugėsi ir giria šitą "Kovos" numerį. "Kovai" naujų skaitytojų išviso gauta 16; "Naujie-noms" 10; "Keleiviu" vieną ir "Laisvei" vieną.

Daugumas da ketino užsirašyti "Kovą" po 15 d. š. m. (mat 15 d. išpuola išmokesčio diena); daugumas žmonių delto užsirašė pirmieviškus socialistiškus laikraščius, kad vietinis kunigas "Zioplionis" vieną nedėdienį pirma apgarsino juos sakydamas: "Kurie skaitote socialistų bedieviškus laikraščius, esate ne-katalikai. Kurie nemsit jų skaitė, nepriimsiu išpaizinties ir visus išbraukiu iš parapijos. Duodu laiko šiandien iki vakaro, kurie ateis persipašys pas mane, tai bus katalikai, o jei ne, tai išbraukiu iš parapijos knygu". Baisus ultimatumas! Bet žmonės nenusigando. Prie kuopos prisirašė 3 nauji nariai.

Kaimietis.

JERSEY CITY, N. J.

LSS. 59 kuopos surengtose 2-jose prakalbose Raudonosios savaitės laiku prisirašė 13 naujų narių. Pirmosė prakalbos kalbėjo drg. J. V. Sweetra ir J. Šukys, antrose — C. A. Herman ir A. Žolynas. Tarpe publikos antrose prakalbose pasirodė ir vietinis kunigas. Tasai žioplis žmogus atėjo su tikslu, kad kalbinti žmones prie aukavimo Chicago klioštoriui. Tasai žmogelis išgirdęs, kad prakalbas surengė socialistų kuopa, tarsi apsvaigęs pradėjo murmėti "kuopa — ne kuopa", kad net prisiejo kaip nekviestą svečią išvest lauk.

Raudonoji savaitė pasiliko čia su geromis pasekmėmis.

D. Pilka.

LIVINGSTON, ILL.

Mūsų mieste labai platinasi socialistiškai laikraščiai. Delto vietinis dušij ganytojas neriasi iš kailio: keikia per pamokslą, atkalbinėja ir net eina pačtan, prašyti, kad pačto valdyba neisduotų tų laikraščių, o labiausiai "Šakės".

Sabuliškietis.

NEGRAŽU.

"Keleivio" num. 35 juokų skyriuje atspaudinta "Laiškai iš karės lauko". Pasirašo, kaip to straipsnelio autorius, tulas **Velnių ponaitis**. Nors aš tam pačtūi garbės nepavydžiu, bet nenorėdamas, kad tokios literatūškos begėdytės atsikartotų — pranešu: — Tas visas straipsnelis išverstas iš lenkų kalbos, perkeista tik lenkai į lietuvių ir "Bicz Boży" ant "Keleivio". Paimtas iš lenkų laikraščio "Bicz Boży", o jo autoriumi yra garsus lenkų satyrikas Szczypawka.

Vyrūčiai daugiau to nedarykite, nes negražu.

J. V. Stalioraitis

Sajungos Reikalai.

LSS. P. KOMITETO PRANEŠIMAS.

Kadangi trumpas laikas, per tai negalima laukti Sąjungos nubalsavimo pasekmių — LSS. dalyvaus bėpartvyame seime ar ne, todėl mes išanksto pranešame, jeigu Sąjunga nutars dalyvauti, tai visi LSS. kuopų išrinktieji delegatai malonės susirinkti viena diena anksčiau į tą miestą, kuriame atsibus tas seimas, nes mes turime pasitarti apie busiantį Sąjungos suvažiavimą ir kitus bėgančius reikalus.

P. K-to nariai:

V. Paukštys,

J. Šukys,

J. S. Pruselaitis.

Apie 30 balsavusių kuopų, didelia didžiama balsų, suvažiavimui pritaria. Tad LSS. kuopos, kurios išgali, malonės išrinkti delegatus.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

PASEKMĖS LSS. REFERENDUMO No. 1-A, 1914 M.

kp.	už	prieš	kp.	už	prieš
2	11	7	5	13	—
6	11	—	7	17	—
11	9	7	14	21	—
16	5	—	19	35	—
26	10	1	33	21	2
34	20	—	40	60	—
46	10	—	51	9	5
52	4	14	55	17	—
59	14	—	60	32	2
64	28	1	71	16	10
77	9	3	81	24	2
92	11	—	105	12	—
116	8	3	117	12	—
129	12	—	133	14	—
136	11	—	145	8	—
147	9	2	151	6	4
157	10	9	170	12	—
186	13	—	205	6	—
218	9	—	220	6	—
230	7	—	231	7	—
Pavienių	1	1		

Kartu 567 83
Tokiu būdu Sąjunga visuotinu savo referendumu, 567 balsais prieš 83, nutarė dalyvauti visuotiname lietuvių politiskame seime 1914 m.

Politiskamjam seimui pritarė ir LSS. Veikiantysis Komitetas, 12 balsų, prieš 2 (C. A. Herman ir F. K. Vabalas).

Taigi LSS. kuopos, kurios turi išgalę siūsti delegatus, kuogreičiausiai suaukute susirinkimus ir išrinkite, nes laiko jau visai mažai — seimas įvyksta 1, 2 ir 3 d. spalio.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

LSS. REFERENDUM No. II.

Su šiuo "Kovos" num. diskusijoms apie referendum No. II (žr. "Kovos" No. 26 ir 30 — klausimas apie Red., Adm. ir Sekr.) organe vieta užsidaro. Klausimas eis nubalsavimui. Blankos bus greitai išsiuntintos.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

SAJUNGIEČIAMS ŽINOTINA.

Gal visos LSS. kuopos gavo atsiuokimą nuo drg. J. Žigaičio iš Montreal, Canada, kad jį sušėptų nelaimėje. Nors drg. J. Žigaitis tą atsiuokimą išsiuntinėjo be kuopos žinios, per ką sąjungiečiai, gavę tą atsiuokimą, priversti yra abejoti ir rašinėti užklausimus, todėl mes LSS. 84 kp. valdyba, pranešam sąjungiečiams, kad tikrai drg. J. Žigaitis vertas sušėpti. Money orderį pirkit paties J. Žigaičio vardu, o laišką adresuokite: J. Deltuva, 215 Knox St., Montreal, Canada.

Organizat. Kar. Krizėnauskas, Prot. sek. D. Norvaiša, Išdinininkas J. Gruzinsky, Fin. sek. J. M. Motuza.

LSS I RAJONO KONFERENCIJA.

30 d. rugpjūčio atsibuvo I rajono konferencija Wallingford, Conn. Pasiuntinių suva-

žiavo 18. Konferencijos uždutis — apkalbėti bėgančius reikalus, kurių pastaraisiais laikais pridyo mūsų Sąjungoj gana daug. Iš nutarimų svarbesnių punktų yra šie: 1) Kad būtų sutverta prie LSS. draugija deli leidimo knygu, panaši kaip TMD. 2) Pirkimas LSS. namo pripazinta už reikalinga. Bet budas namo fondui, kaip sumanytojų buvo paskelbta "Kovoj" atrasta nepraktisku. Del to, kad kalbėtoju užlaikymas ir kelionės lėšos viršintų jeigas. Tas yra patirta iš rengiamų rajonuose maršrutų, kad rajonas turi visada pridēt iš savo izdo. 3) Dalyvaut Lietuvos politiskame seime pripazinta už reikalingu socialistams.

Į Sąjungos suvažiavimą kurios kuopos neišgali nusiūsti delegatų savistoviai, kad siųstų susidėjusios.

TREČIŲJŲ TEISMAS.

LSS. 154 kp. Schenectady, N. Y. 13 rugsėjo 1914 m. atsibuvo trečiųjų teismas, ant pareikalavimo apkaltinamojo A. V. Vasnelio. Mes išrinkti teisėjai abiejų pusių, ir gavę paraus iš abiejų pusių, tai yra kp. viršininkų ir A. V. V., kad 154 kp. ir apkaltintas A. V. V. sutinka su mūsų nusprendimu ir užbaigimu visų kivirčių.

Mūsų nusprendimas.

1) A. V. Vasnelis suspenduotas ant pusės metų. 2) A. V. V. visus šmeizimus ant 154 kp. turi atšaukti viešai per organą. 3) Iki 20 d. rugsėjo turi atlyginti skolas 154 kp. ir Sąjungai, ir 4) su kuopos draugais, kurių yra ant šio susirinkimo turi A. V. V. pasiduoti rankomis išreikšdamas draugiškumą ant toliaus. (Drg. A. V. V. tą jau atliko.) Ir kuomet drg. A. V. V. atliks viršminėtą nuosprendį, tai galės būti ir vėl mūsų draugu sąjungiečių.

Teisėjai:

A. K. Sagaitis,

M. Gudzin,

A. Bačanskaitė,

K. Račkauskas,

K. Meilun.

AUKOS

AUKOS BYLAI.

Vincas Kantauskas iš Minersville, Pa. aukavo "Kovos" fondui ir bylai su Stankum 50c Viso gauta \$1.50.

Pinigai gauti. Adm.

LSS. 49 kp. Hartford, Conn. bylai su Stankum surinko aukų \$9.40. Aukavo: J. Negzetaitė, M. Negzetaitienė, E. Ramoska, S. Kičas, J. Aksomitis, F. Yankauskas, S. Yankauskas, A. Tirva — po 50c; A. Eckas 30c; U. Kumpiūtė, J. Veivieris, J. Pičilingis, M. Marcinkaitis, M. Vasiliauskas, J. Strolietskis, J. Antanaitis, O. Kurauskaitė, J. Kundrotas, S. Leudanskis, S. Kurasienė, J. Daugveckis, A. Zvingila, A. Vaismant, P. Staiker, D. Navickas, A. Krasnickas, F. Nauncikas, N. Kundrotas — po 25c; J. Monikas, J. Bagdonas, J. Adomavičius, J. Nomeiko — po 10c. Viso \$9.45.

Gauta \$9.40. Adm.

AUKOS PAŠELPAI.

6 rugs. atsibuvo 219 kp. mėnesinis susirinkimas, kuriame suaukauta pašelpai drg. J. Žigaičiui \$1.75. Aukavo iš kuopos 50c; J. Alesevičius, Jucevičius, Valevičius, po 25c; Masionis, Lausionis, Kavaliauskas po 10; Al. H. 20c. Viso \$1.75.

Teatras R Balius

Rengia LSS. 1 kuopa
Atsibus

26 d. Rugsejo, September, 1914

Svetainėje
NEW ACADEMY HALL
525 So. 4th St., Philadelphia
Prasidės 7:30 val. vak.

Bus sulošta viena juokinga komedija
"Alkanas Juonukas"

Po teatru bus šokiai ir skrajanti krasa su dovanomis. Kas gaus 150 atviručių, gaus puikius žiuronus, vertės \$12.00. Kitos dovanos yra mažesnės vertės. Todėl atsilankykite visi.

Ižanga su drapanų pasidėjimu 15 c.
Kviečia visus KOMITETAS.

Nuo Administracijos

Draugai, jau baigiasi laikas "Kovos" papiginto prenumerato. Darbuokitės ir laukite linksmų žinių iš Administracijos apie pasekmes mūsų energiško darbo.

41 "Kovos" N bus paduotas raportas viso mūsų veikimo. Kad tas raportas būtų mums džiaugsmingas, o mūsų priešams šlega į kaktą — "Kovos" Administracija linki dar daugiau pasiventimo, dar daugiau solidariskumo ir bendrumo.

Su džiaugsmu galime pranešti, kad pasekmės bus linksmos. Tik "Kovos" Administracija pasigenda chigagiečių, nes iki šiol dar veiknieko iš Chigagos neturime. Chigagiečiai neapsileiskite! Ar girdite?

ADMINISTRACIJOS ATSAKYMAI.

89 kuopos Sekr. Jau kiek kartų sakėme, kad kuopų pranešimai, atėję vėliau pamedžio negali būti įdėti į "Kovą". Draugas gis išsiuntė kuopos susirinkimo pranešimą seredoj 9 d., kurį mes gavome 10 d., o norite susirinkimą sušaukti ant 13 d. Vienas iš dviejų: ar draugas neskaitote "Kovos", ar iš mūsų juokus darote?

Keli draugai klausia, kas įgaliojo "Kovos" Administraciją numazinti "Kovos" prenumeratą ant pusės?

Administracija matydama, kad agentai pasilikta taip pat peleno sau, o prenumeratorių prisūnčia mažai, o taipgi atsivėlgsu ir bedarbę ir gavus progą Raudonosios savaitės subruzdime — įnešė V. K. tui, kad "Kova" būtų nuleista ant pusės ir tas įnešimas tapo priimtas veik vienbalsiai.

Tokiu būdu, Administracija įnešė, o V. K-tas ją įgaliojo. O to žingsnio vaisiai bus parodyti trumpoj ateityje.

Draugiškai,
"Kovos" Administracija.

REIKALINGAS DARBININKAS.

Reikalingas jaunas vaikinai ar merginai prie "Kovos" spaustuves. Geistina, kad bent truputį mokėtų spaudos darbo. Tuojais atsišaukti: "Kova", 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Kuopų Susirinkimai.

ATYDAI 41 KP. DRAUGG. Susirinkimas atsibus 27 d. rugsejo, 2 val. po pietų K. Andruskevičiaus svet., Kieffer St. Visi malonėkit atsilankyti, ir užsimokėti už "Kovą", nes kitaip priversti busim sustabdyt. Kas galite atsiveskite naujų narių. Su guodone, LSS. 41 kp. sekr. B. J. Adomaitis.

LSS. 134 KP. ATYDAI. 134 kp. susirinkimas atsibus nedėlio 27 rugs. 1 val. po piet. Finų Socialistų Svetainėje, kampas Leyton and Foster Sts. Visi nariai ant viršminėto laiko malonėsite pribūti, taipgi naujų narių neužmirškite atsivesti. Sekretorius J. Murnik.

ANTRASIS 19 KP. SUSIRINKIMAS atsibus ketverge, nuo 8 val. vak. Sept. 24, 1914 m. Tautiškame Name, 101-103 Grand

St., Brooklyn, N. Y. Teiksis, visi kuopos nariai atsilankyti. Kp. Valdyba.

ATYDAI 183 KP. DRAUGG.

Brangūs draugai! Mėnesinis susirinkimas atsibus 4 spalio 1914 m., pas Edvardą Bloškevičių, Raymond, Wash., taigi draugai atsilankykite visi iki vienam ir dar atsiveskite naujų draugų, nes turėsime metinį susirinkimą ir bus rinkimas kp. viršininkų ir taipgi daug turėsime svarbių reikalų. Mitingas prasidės nuo 2 v. po pietų. Sekr. K. Chesunas.

LSS. I RAJONO KUOPŲ IR DRAUGŲ ATYDAI.

Pranešu, jog iš Veik. Kom. rezignavo drg. Helena Bendoraičiūtė-Zukauskienė, po jąja daugiausia yra gavęs balsų drg. Antanas Žilinskas. Drg. Žilinskas malonės užimti Veik. Kom. vietą ir pildyt pareigas. Drg. A. Žilinsko antraštas: 8 Geer Ave., Meriden, Conn. LSS. I Raj. sus. sekr. Pl. Motiečius.

LSS VI MASS RAJ. ATYDAI.

LSS. VI Raj 16 konferencija įvyks spalio (October) 1914, svetainėj St. Omera Hall, 376 Broadway, So. Boston, Mass. (Lietuvių Socialistų Svetainėj), kaip 9 val. iš ryto. Taigi kuopos prigulnėcios prie VI Raj., malonėsite išrinkti delegatus į konferenciją nuo kiekvienos dešimties po vieną delegatą. Delegatams kuopos turi suteikti mandatų, su pažymėjimu delegatų vardų dalyvaujančių konferencijoj ir su pilnu parašu kuopos viršininkų; delegatai pribuvę į konferenciją be mandatų, nebus priimami.

LSS. VI Raj. sekr. B. A. Simonavičius. 156 Washington St. Cambridge, Mass.

CAMBRIDGE, MASS.

LSS. 71 kp. ant 12 d. gruodžio (Dec.) 1914 m. rengiasi sulotti penkių aktų, septynių atidengimų dramą "Patamsio Galybė". Todėl visos apielinkės kuopos ir draugijos malonėsite nerengti jokių susirinkimų. Šis veikalas yra vienas iš įspudingiausių veikalų, ką buvo sulošta visoje Amerikoje lietuvių tarpe; veikalas yra parašytas garsaus rusų rašytojaus L. Tolstojaus, su lietuviu M. Alytienė. Kiekvieno lietuviuo pareiga būtų ateiti ir pamatyti lošiant tą garsų veikalą lietuvių tarpe. LSS. 71 kp. sekr. B. A. Simonavičius.

"KOVOS" AGENTAI.

CHICAGO, ILL. A. Jodelis, 818 W. 18th St.

CICERO, ILL. W. J. Butwell, 1331 So. 50th Av.

Tik \$1.00 metam

Nuo 1 d. Rugsejo iki 1 d. Spalio "Kovos" prenumerata tik \$1.00 ant metu!

Liet. Soc. Sajunga Amerikoj matydama, kad darbams sumažėjus, žmonės neištesa užsisakyti laikraštį—duoda progą kiekvienam, norinčiam skaityti "KOVA" tik už pusę kainos.

Skubinkite užsirašyti, nes nuo 1 d. Spalio "Kova" kaštuos vėl \$2.00.

Draugai. Jūsų pravalumas yra, iškirpti šį kuponą ir su juom gauti bent po vieną naują skaitytoją "Kovai". Pinigus siųskite žemiau nurodytu adresu. Neparleiskite progos nėvienas.

Čia parašyk savo ar kito adresą, įdėk į laiškę \$1.00 ir tuoj gausi "Kovą"

Vardas
N St.
Miestas.....
Nuo rugsejo..... iki

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

GRAND RAPIDS, MICH.
J. Dementis, 25 W. Leonard St.
BENLD, ILL.
G. J. Guzevich, P. O. Box 155

Pigiai parsiduoda farma.

160 akerių, visa lygi, aptverta geriausiomis tvoroms, pintoms ir perpus pertvarta, žemė derlingiausia iš visų lietuviškų farmų. Už visus geriausius javus užaugina. Yra 50 akerių aremos derlingos dirvos, yra 15 akerių dobių, kur gamu po 3 tonus šieno nuo akerio; o tvartai geri, malevoti; triubi rastiniai krajevi; šulins 100 pėdų gilus, gerianšias vanduo. Telefonas ing namus įvestas kaštavo \$150. Sodas jaunas iš 220 medžių: 10 višnių, 8 griušės, 6 slyvos, o kiti geriausio gatunko obelys, jau pradėjo vesti vaisius; yra puikiausiai prižiurimas sodas. Parduodu su visu pora arklių, vertės \$500, pora karvių, pora telyčių, vertės \$200; 11 kiaulių, vertės \$180; 10 avių, vertės \$75, geriausios veislės avys; apie 100 vīstų. Visi padarai ir mašinos naujos, mažai vartotos; du vežimai, vienas lengvas, vienas sunkesnis su boxais, bugiai, šlajos geriausio gatunko; gražios rogės del pasivažinėjimo. Pakinkymai geriausi. Mašina sėjama, mašina bulvių sodinama, mašina kornų sodinama, mašina šieno pjaujama, mašina griebama, du drapakai, viens vieno arklio, kitas dviejų arklių. Du plugai, akėcios springsinės, mašina velėnų pjaustoma, gesalino indžinas, su kuriuom gali malkas pjauti, akseļi pjauti, vandenį pumpuoti, viskas su juom galima daryti. Pieno skiriama mašina, Separatorius, ir visokios smulkmenos: šakės grėbliai, kirviai, lopetos, kalviškos ir staliariskos tulšys. Rugių, avių pakultų didelis kugis šiaudų, didelis kugis šieno ir tvartas pilnas šieno, užteks sau ir parduoti. Ma bus. 15 akerių laukas kornų, kur galybė kornų galima bus parduoti. 6 akeriai binų, geriausi į visą Ameriką, kur simetą labai brangus ir kur galima bus pakulti į du simtus bušelių. Bulvių yra 60 bušelių pasodinta, kur galima bus gauti į 1000 bušelių. Visą sykiu parduodu už \$6000 dolerių. Tuoj įmokėti tik \$2000, o likusių palauksiu per šešis metus liako ir lentų pridėdu 10,000 pėdų del didelio tvarto pušinių ir balkius tvartui. Turiu viską parduoti į mėnesį laiko ir išeiti ant savo didiosios farmos į Scottville Mich., kuri randasi tik už 18 mylių nuo šitos farmos. Norinti pirkti, atvažiuokite stačiai į Peacock, as gyvenu ant tos farmos, kur parduoti turiu. Jei toji netiktu, tokia pigi, kur kaipir udyką atiduodama, tai as turiu kelias apie Seattville ant pardavimo. Laimė laukia iš jusų vieno. Atvažiuokite ir imkit šian farmą, o tapsite laimingi. Tos farmos adresas,

ANTON KIEDIS, Peacock, Michigan.

Nuo mėšlungio pilve vartok seną ir užsitiktiną namų vaistą Richterio Anchor Pain-Expelleri, pagal nurodymus, apvyniotus aplink butelį. Visose aptiekose po 25 ir 50 centus.

F. AD. RICHTER & Co., 74-80 Washington St. New York, N. Y.

VISIEMS NAUDINGA

Kišeninis Atlasas viso pasaulio arba žemlapinė knygelė, praėjusio dešimtmečio išleidimas, kuri turi 499 pusl., didumo 3/4x5 1/2. Angliškoje kalboje. Mapos, kurios parodo gelezinkelius, vandenis ir kalnus; Suvenynty Valstijų steitus, teritorijas ir kiek steite miestų ir kiek gyventojų steite ir atskiruose miestuose, — taip ir viso pasaulio miestų. Kaina 75c. Skurinis diržas apsaugojimui pinigam, su septyniais kišeniais, į kuriuos galima skyrium įsidėti pinigus: popierinius, auksinius, sidabrinus, varinius ir visokius smulkius; labai naudingas tiems, kurie prie savęs pinigų laiko ir bijo, kad padėti į banką ne subankrutytų. Apsijuosus juomi, nieks negali žinoti ar turi pinigų prie savęs, ar ne. Reikalaudami jo reikia ir pinigų prisiusti Registravotoj gromatoj arba Money Order. Kaina \$3.00 (25—15x) Gaunama pas: M. M. DOVIDAITI 501 So. Heald and B Sts. Wilmington, Del.

Kelstone Phone Main 14-28. Bell Phone Lombard 2506. Dr. Philip ROVNO 423 Pine st. PHILAD., PA. Prisiimto valandos: Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak. Galima susikaboti rusiškai ir lenkiškai.

Lietuviai Atsibuskite!

Dabar laikas mokintis angliškos kalbos. Neužmirškite ateiviai, kad jūs randatės šitoj šalyj. Kiek išmoksite kalbėti, ant tiek atsirasite geresniam padėjime: gausite geresnį darbą, vartodami anglų kalbą ir kodėl neatsiekti to? Mes vartojame geriausią metodą, kadį trumpą laiką kiekvieną ateivį išmokiname angliškai.

Mokiname visko: knygvedystės, valdiškos tarnystės ir prirengiamie prie kolegijos.

Dienos ar vakarų kursai tris kartus į savaitę. Mokestis prieinamausia ir gvarantuotas užsiganėdijimas. Neekvok savo laiko nežinioj. Kreipkis ypatingai, ar laišku šiomu adresu:

PHILADELPHIA PREPARATORY SCHOOL
510 Spruce St., Philadelphia, Pa.

Chas. A. Jaffe, principališkas M. E. direktorius išaiskina lekcijas lietuviškų kalboj.

Mokykla Angliškos Kalbos

Mokina dienomis ir vakarais, kurie negali lankyti į mokyklą ypatingai, mokina per laiškus (korespondenciją). Del platesnių žinių rašykite pas

WAITCHES BROS.
1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

MOKINKITES SA VO NAMUOSE

Greitas ir visiems prieinamas mokinimosi budas yra mokintis per korespondencijas, mokintis savo namuose. Pagal mūsų mokyklos vartojamą metodą, kiekvienas žmogus gali išmokti visą aritmetiką liuosose nuo darbo valandose. Iškaščiai stebėtina maži.

Jei nori žinoti, kaip greitai laiku išmokti aritmetiką, tai parašyk mums, o gausi pilną paaškinimą dykai. Adresuok: LIETUVIŲ KORESPONDENCIJINĖ MOKYKLA 1607 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Nusipirk šias knygas

GYVENIMO BANGA. Puikiai aprašo kovą tarp darbininkų ir kapitalistų, streikus, muštynes ir tt., 48 pusl. Kaina 15c PASLAPTIS. Talpina savyje daugybę monologų, dialogų, komediją "Viduj Klebonijos" ir gražias deklamacijas. Knygelė labai paranki įsidėti į kišenių. 44 pusl. Kaina 15c REVOLIUCIJOS ATBALSIAI. Puikūs skaitymai apie revoliuciją Lietuvoje. Paveikslai parodo, kaip revoliucionieriai išvagia kalinius. 48 pusl. Kaina 15c Kas nusipirks šias visas tris knygeles, tas turės daug gražių skaitymų, o kaštuos tik 45 centai. Reikalaukite "Kovos" ir kitose redakcijose.

The Philadelphia Medical Clinic

GYDO VISOKIAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ

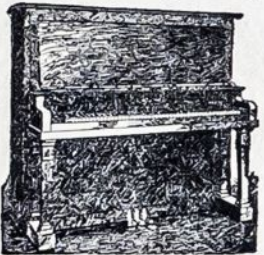
OFISO VALANDOS: Kas diena nuo 10 iš ryto iki 4 val. po pietų.

Šventadieniais nuo 10 val. iš ryto iki 3 po pietų. Vakarais Urtarinke ir Pėnyčioj nuo 6 iki 8. po šiuo adresu:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut st., Philadelphia, Pa.

PIRKIT GVARANTUOTA PIJANA.

Tokį, ką dvigubai gvarantuoti Wellington pijanai.

Su gerai nustatytais balsais ir ilgai laiko. The Cable Company, didžiausia pasaulyje išdirbė pijanų ir taip vadinamą "Inner-Player" pijanų, juos padirba ir ant rašto užgvarantu - ja kiekvieną. Mės taip pat išduodame gvarantavimą su kiekvienu Wellington pijanu.

Jų kaina labai prieinama ir parduodami ant labai lengvų mėnesinių išmokėsių.

THE PATTON PIANO COMPANY,
718 N. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

"Amerikos Lietuvis"

Naujas, bepartys pakraipos, žinių, politikos, mokslo ir dailės savaitinis laikraštis. Taipina daugybę žinių ir šep naudingų pasiskaitymų. Išėina ketvirtadieniais Worcester, Mass.

Kaina metams tik \$1.50, pusei metų 75 centai.

Vieną numarį pažūrėti sūnčiame už dyką.
RAŠANT MELDŽIAME PADUOTI AIŠKIUS ADRESUS.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, WORCESTER, MASS.

Rusija pralenkia Amerika.

Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skanus rusiškas tautiškas gėrimas, yra žinomas savo cistumu ir puikumu, nes jis atdyžiai išdirbtas ir savyje priliko vien sveikas grūdų išsunka. Mės užlaikome Vodka importuotą ir Vodka čionai išdirbtą.

Mės išdirbame Vodka iš cistų grūdų ir tokiais pat aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdžia.

Ačiu mūsų veiklumui mės parduodame už labai nužemintą prekę. Jūs galite gauti Vodka importuotos ir Vodka čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniskos ir importuotos degtinės, vynų ir saldžių gėrimų.

Alus bonkutėmis ir bāckomis.
J. CARTUN
491-3-5 SOUTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

TRIMITAS

LAISVOS DVASIOS GIESMĖS IR DAINOS
SU GAIDOMIS.

Žodžiai įvairių mūsų žinomų poetų: Jovaro, Rėk., Sparnaičio, Smutkelio, Kalėdų Kaukės, Ažuolaičio, iš Gorkio, Zinginio, J. Mėmelės ir Šiaulėnšio.

Kompozicija žinomo mūsų dainiaus-kompozitoriaus P. MIKO.

Trimitė yra sekančios dainos su gaidomis: Sukelkime kovą, Badaujančių giesmė, Mano laivas, Ankstybas paukštelis, Gedulių giesmė bei maršas, Darbininkų giesmė, Sveikinimas darbininkų, Kalinio daina, Internacionolas, Marselietė, Viltis, Varšavietė, Darbininkų Marselietė, Revoliucionierių daina, Raudona vėliava ir Ant barikadų.

Trimitas — tai klasiška dainų knyga. Pirmutinė lietuvių kalboje tos rūšies knyga.

Trimitas privalo rasti kiekvieno lietuvių namė, kuriame randasi pijanas; taip sakant, kiekvienoj inteligentiškoj šeimynoj. Taipgi Trimitas privalo rasti kiekvieno dainininko choristo nuosavybėj, o ypač pas choro vedėją.

Kaina vieno egzempliorio apdaryta \$1.00, neapdaryta 75 centai.

Trimitas gaunama tik pas mus. Adresuokit:

"KOVA",
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Knygos Gaunamos "Kovos" knygyne.

1. AMERIKOS LIETUVIŲ KALENDORIUS. Su daugybe paveikslėlių, naudingų straipsnių, gražių apyskaičių ir šiaip gerų raštų. Sutašė ir išleido Jonas Ilgudas. Chicago, Ill., pusl. 96 25c
2. APIE KONSTITUCIJĄ. Parašė Ferd. Lassale. Versta iš vokiečių kalbos. Londonas 1914, p. 32 15c
3. AMERIKIEČIŲ CIRKAS ARBA SORKĖS. Visuomenės pajukimas daugiausiai apie Ameriką, su 4 juokingais paveikslais ir satirišku himnu "Amerika". "Dilg." Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 16 5c
4. AMERIKOS VALSTIEČIAI. Pagal K. Kautsky parašė M. Bevardis. Minersville, Pa., 1909, pusl. 16 10c
5. ATEITIES SURĖDYMAS. Pagal A. Bebelį. Parašė Z. Aleksa. Philadelphia, Pa., 1909, pusl. 46. 15c
6. BALTRAMIEJAUS NAKTIS. Istoriska apysaka, kaip krikščionis išskerdė hugenotus Francijoje, pabaigoje XXII šimtmečio. Iš Prospero Merimce, vertė Rėk., Brooklyn, N. Y., 1909, p. 202 75c
7. BOMBA. Komediija dviejuose aktuose. Parašė A. Antonovas. Philadelphia, Pa., 1908, p. 24 25c
- DARBAS. Romanas. Parašė Emile Zola. J. Ilgardo išleidimas. I tomas. Chicago, Ill., 1913 75c
9. DARBININKŲ PRIESPADA IR JOS PRIEZASTIS. Pagal lenkišką parašė B. Zvalgas. Philadelphia, Pa., 1908, p. 28 10c
10. DARBININKŲ SVEIKATA. Pagal D-rą Katsą. Parašė P. Norkus. Philadelphia, Pa., p. 36 10c
11. DARBININKŲ KALENDORIUS 1904 METŲ. L. S. D. Partijos išleidimas. Su daugeliu cilių, apysakų ir įdomių straipsnių. Londonas, p. 64 20c
12. DAKTARAS KISENIUJE. Aiškų pamokinių kaip užlaikyti sveikata, ir kaip nuo ligų apsiginti. Su daugeliu receptų, surinktų nuo geriausių daktarų. Sutašė M. Paltanavičius. Worcester, Mass., 1908, p. 167. Audimo apdaruose \$1.00
13. DILGELIŲ ZIEDAI. Satiriški pasakojimai. Telpa: 1) Gyvačių Draugijoje, 2) Pudelis, 3) Nelaimingasis kryžinis voras. Su paveikslėliais. "Dilg.", Philadelphia, Pa., 1907, p. 31 15c
15. GALUTINAS KLESŲ KOVOS TIKSLAS. Parašė A. Paunekock; vertė Alena Kursaicitė, Philadelphia, Pa., 1913, pusl. 14 10c
15. GIEDROS KALENDORIUS. 1914 metams. Telpa jame daug apysakų, puikių straipsnių, cilių ir tt. Vilnius 1913, pusl. 140 20c
16. GRAUDŲ VERKSMAL, arba pasibudinimas prie apmielijimo Lietuvos vargų. Parašė Liepukas. Philadelphia, Pa., 1909, p. 16 10c
17. GYVENIMO BANGA. Apysaka iš darbininkų gyvenimo. Parašė Senas Vincas. Philadelphia, Pa., 1913, pusl. 48 15c
18. GYVAS GRABE. Vaizdelis iš Scotlando lietuvių gyvenimo. Parašė Senas Vincas. South Boston, Mass., 1914, pusl. 21 10c
19. GYVYBĖ. Kantata ir kitos trumpos poemos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa: 1) Gyvybė, 2) Išvirkėlis, 3) Vylus, 4) 3 Sonetai, 5) Proverbiai, 6) Jautimai, "L.", Chicago, Ill., 1907, pusl. 41 15c
20. EMILIJA PLATERAITĖ, Lenkmečių karžygė. (1806—1831). Parašė A. Janulaitis. Tiltė 1908, pusl. 15 10c
21. ĮSTATYMAI SUSIRINKIMŲ VEDIMO, pagal parlamentariškų teisių. Worcester, Mass., 1907, 5c
22. JEZAUS DRAUGIJA ARBA JEZUITAI. Kas jie per vieni ir kaip jie bažnyčią gelbėjo. Sulietuvino J. Kelmutis. So. Boston, Mass., 1912, pusl. 30 10c
23. KAIP ŽMOGUS ANT ŽEMĖS ATSIDARDO? Pagal S. Krauz, Boelsche ir kitus parašė J. Baltušaitis. Pittsburgh, Pa., 1909, pusl. 40 20c
24. KAIP FRANCUZAI UZ LAISVĘ KARIAVO. Parašė Draugaitis. Londonas, 1904, pusl. 159 25c
- KISENINIS ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS. Druatais apdarais, 231 puslapis. Kaina 50c
25. KELEIVIO KALENDORIUS 1913 METAMS. Telpa jame daug naudingų straipsnių, cilių, patarimų ir tt. So. Boston, Mass., 1912, pusl. 95 25c
26. KELIONĖ PER PEKLĄ. Parašė John Mauritz. Vertė Jonas Ilgudas. Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 32 10c
27. KAIP AŠ TAPAU MILIJONIERIUM. Pagal W. A. Corey, sutašė K. Rutkus. Philadelphia, Pa., 1907, pusl. 40 10c
28. KEISTUTIS. Tragedija penkiuose aktuose. Lenkiškai parašė A. Asnyk. Lietuviškai vertė Vincas Kapsas. Tiltė, 1897, p. 101 25c
29. KIRPIKAI ARBA AVELIŲ PIEMENELIAI. Eilėmis parašė Liepukas. Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 16 5c
30. KO MUS MOKINA ŽVAIGŽDĖS? Pagal pasakojimą Jono Našivino parašė K. Stiklėlis. Išleido J. Nėnius. Philadelphia, Pa., 1909, pusl. 32 10c
32. KUNIGAI, BEDIIVIAI IR SOCIALDEMOKRATAI. Parašė S. V. Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 30 10c
33. KUDIKIŲ VERGIJA "LAISVOJE" AMERIKOJE. Sutašė pagal J. Spargo. "Kovos" spauda. Phila., Pa., 1913, p. 19 Kaina 5c
34. KULTURISKI PIESINIAI. Keturių lekcijos skaitytos visuose susirinkimuose. Parašė Vargomatis. Sąsiuvinis I. "Valask.", Chicago, Ill., 1912, pusl. 90. 35c
35. LIETUVOS UKININKO VILNIAUS KALENDORIUS 1913 METAMS. Telpa jame daug naudingų straipsnių, cilių ir tt. p. 144, 25c
37. MAZDAZNAN, maistų rankvedis. Parašė D-ras O. Z. Hanish. Lietuviškai sutašė J. A. Zečius. Seattle, Wash., 1911. Pysl. 74 50c
38. K. MARKS. Jo gyvenimas, raštai ir darbai su paveikslu. (1818—1883) Tiltė. 1908. Pysl. 31 12c
39. MIKES VALDINIŲ POTERIAL. Su giesmėmis ir paveikslais. Phila., Pa., 1907, pusl. 14 5c
40. MOKINKIMĖS RASYTI. Knyga mokintis rašyti su paaiškinimais akcentų ir rašto ženklėlių. Worcester, Mass., 1909 p. 30 25c
41. MOKSLAS, SVEIKATA IR KULTURA. Chicago, Ill. Turtu ir spauda M. G. Valasko. 1908, pusl. 31 25c
42. MOTERIS PRIEŠ TEISYBĖS IR LOGIKOS TEISMĄ. Vokiškai parašė Karl Federn, į Lietuvišką kalbą vertė A. Antonovas, Minersville, Pa., 1908, pusl. 21 10c
43. MOTERS IR POLITIKA. Parašė Lili Braun. Vertė K. Augys, Phila., Pa., 1908, pusl. 50 15c
45. NETIKĖTAL. Komediija trijuose aktuose. Parašė Aglė. Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda "Kovos". Phila., Pa., pusl. 22 10c
46. NUO KO PRIKLAUSO ŽMONIJOS NUOTIKIAI. Parašė Jan Kochanovicz. Vertė A. J. Karalius, Phila., Pa., 1911, pusl. 24 10c
48. OTEC KONSTANTIN. (Kn. Olsauskas). Parašė O. Birmonaitė. "Kovos" spauda. Philadelphia, Pa., 1912, pusl. 16 5c
49. PASKUTINĖ BANGA. Drama 3-sec veiksmuose. Parašė Br. Vargėsa. Išleido savo knaitais J. O. Sivydas. Phila., Pa., 1906, p. 32, 10c

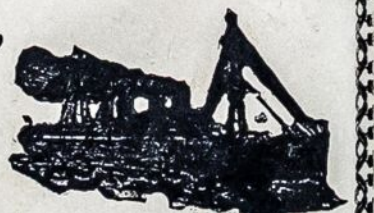
50. PENKTAS PRISAKYMAS. Drama vienoje veikmėje. Parašė Br. Vargėsa. Spauda "Kovos", Phila., Pa., 1912, pusl. 23 10c
51. POLITIŠKOJI EKONOMIJA, kas ji yra ir ko mokina, pagal D-rą J. B. Marchlewskį ir kitus sutašė ir išleido V. K. Račkaušas. Phila., Pa., 1909. Pysl. 84 25c
53. PO PRIEDANGA ŠVENTENYBĖS. Istoriska apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteris. Vertė K. J-tis. Spaudinta Odesoje 1906. Pysl. 100 25c
54. PRASIKALTIMAI IR PRASIKALTELIAI. Kalba laikyta linijams Chicago kalėjime. Parašė Clarence S. Darrow. Iš anglų kalbos vertė ***, Phila., Pa., 1910, pusl. 21 10c
55. PRICKŪS ENGELS. Jo gyvenimas, darbai ir raštai. (Vertimas iš vokiečių kalbos) Phila., Pa., 1908, pusl. 54 15c
56. PASLAPTIS. Parašė Senas Vincas. Išleido V. Jakštys, 1912. Philadelphia, Pa., pusl. 44 15c
57. RAISTAS. Parašė Upton Sinclair. Lietuviškon kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. Chicago, Ill., "L.", p. 355 .. \$1.00
58. REVOLIUCIJOS IR SOCIALIZMO DAINOS IR EILĖS. Iš visur surinktos ir perspausdintos turtu prenumeratorių. Spauda W. J. Petkon, Brockton, Mass., 1908, pusl. 81 15c
59. REVOLIUCIJOS ATBALSIAI. Apysakaitės iš atsitikimų Rusijoje. Parašė Senas Vincas. Išleido V. Jakštys. Philadelphia, Pa., 1911. Pysl. 47, kaina 15c
60. RUSIJOS CARAS. (Monologas). Ir politiško turinio eilė. Parašė Karolis Vairas. Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 15 10c
61. SALIAMONO SAPNAS. Drama viename veiksmė. Parašė Br. Vargėsa. Išleido savo knaitu J. K. Vasiliauskas. Spauda M. J. Valasko, Chicago, Ill. 1908, pusl. 22 5c
62. SOCIALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI. Išaiškinimas įengiamosios Erfurto programos dalies. Parašė K. Kautsky. Iš Vokiečių kalbos vertė P. Kovas. Philadelphia, Pa., 1910, pusl. 54 20c
63. SOCIALIZMO A-B-C. Pagal H. P. Moyer sutašė ir išleido J. O. Sivydas. Philadelphia, Pa., 1906, pusl. 32 10c
64. SOCIALIZMAS IR DARBININKISKAS KLAUSIMAS. Parašė Kn.Th. Mc Grady. Iš angliško vertė F. M. Phila., 1906, p. 39 10c
- SVEIKATOS IR KVĖPAVIMO LAVINIMAS. Septynios lekcijos. Kiekviena lekcija atskiroj knygelėj. Kaina vienos lekcijos 25c
65. SVAJUS, arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-Poema penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. Chicago, Ill. 1907, p. 188, kaina 40c
66. E. STEPONAIČIO RASTAI. Pūnas pomirtinis cilių ir proso rinkinys. Tvarė Liudas Gira. Kaunas 1912. Pysl. 124 \$1.00
67. TRIMITAS. Laisvos dvasios giesmės ir dainos. Suharmonizuota vienam, dviem balsams, ir chorui. Parupino M. P. Tiltė 1908, kaina 75c
Pa pati apdaruose \$1.00
68. VALSTYBĖ IR SOCIALIZMAS. Pagal Gabriel Deville parašė A. B. Spauda "Kovos", Philadelphia, Pa., 1909, pusl. 31 10c
69. VIENAS RESPUBLIKOS KARALIŲ. Parašė Maksim Gorky. Lietuvių kalbon vertė iš rusų J. B. Philadelphia, Pa., p. 24 10c
70. ŽEMĖS IŠPAZINTIS. Visuprieinamoji Geologija ir Paleontologija su daugeliu paveikslų. Pagal V. V. Bitnerį parašė J. Baltušaitis. Phila., Pa., pusl. 55, kaina 15c
71. ŽENYBA IR ŽMOGAUS GYVENIMO SIEKINYS. Parašė Barabošius. Spauda "Laisvės", So. Boston, Mass, 1913, p. 30 10c
72. ŽMOGUS. J. Akuratero apysaka. Iš latviško vertė J. Baniulis. Plymouth, Pa., 1907 10c
- CENSTAKAVOS KLIOSTORIAUS SLAPTYBĖS. Kunigo Maacho darbai ir gyvenimas. Kaina 5c
- LAISKAI PASMERKTŲJŲ MIRTIN. Puikus pasiskaitymai apie pasmerktuosius ir Rusijos kalėjimus. Surinko V. Paukštys. 20c
- SIELOS BALSAS. Dailus dainų rinkinėlis. Parašė J. B. Smalstovins. Kaina 75c
- DŽIAN BAMBOS SPYČIAL. Daugiau fonų, negu saliuone. Kaina 50c
- V. KUDIRKOS RASTAI. Visi šeši tomai. Kaina 60c
- LAISKAI GROMATOMS RASYTI. Su paveikslais ir dainelėmis. Kaina: už 100 laiškų \$1.00
- ATVIRUTĖS. Papuoštos puikiais paveikslais. 100 atviručių — \$1.00
- PAVEIKSLAL "Revoliucijos gimimo momentas". Kaina 5c
- PAVEIKSLAS. Pati revoliucija Lietuvoj. Kaina \$1.00

J. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduoda geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

"KOVOS" SPAUSTUVE

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS: plakatus, tiketus, programus, vizitines kortelės, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laiškas popleras, čarterius ir t. t. įvairiose kalbose.

"KOVOS" spaustuve nuo Naujų Metų žymiai pagerinta.

Spalvuotas darbas tik ką neseniai investas. Visos mašinos varomos elektriska pajega, todėl, darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĘ ir visuomet į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

"Kovos" Spaustuve priima darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitu miestu patia ar expresu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue,
PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEYSTONE
MADN, 2958.